

naša luč

1985

6

beseda materina, kolika blagodat človeku od Boga!

ivan pregelj

Stopnjevanje pridevnika

Za primerjanje v primerniku rabimo besedice *ko* (Boljša pamet ko žamet.), *kot* (Boljše drži ga kot lovi ga.), *kakor* (Boljši danes kos kakor jutri gos.), *od* (Peter je bil boljši od Pavla.).

Za primerjanje v presežniku rabimo besedice *od* (Od vseh si mi ti najbolj všeč.), *iz* (Najlepšo iz teh rib si bom izbral.), *izmed* (Svojega goloba bi spoznal izmed sto drugih.), *med* (Med najlepšimi rožami je vrtnica.).

VAJA — Postavi naslednje pridevnike v primernik in presežnik: trden, bel, grd, trd, velik, globok, divjlj, krepak, mehak, mlil, blag, udoben, gosposki, dober, slaven, hud, mlad, navaden, morder, sladak, zvest, žilav, učen.

ZAIMEK

Zaimke rabimo namesto samostalnikov in pridevnikov. Poznamo šest vrst zaimkov: osebne (jaz, ti...), svojilne (moj, naš...), kazalne (ta, takšen...), vprašalne (kdo, kaj...), oziralne (kdor, kar...) in nedoločne (nekdo, nekaj...).

OSEBNI ZAIMEK

Osebne zaimke sklanjamo takole:

Ednina:

1. jaz — ti — on, ona, ono;
2. mene, me — tebe, te — njega, ga; nje, je; njega, ga;
3. meni, mi — tebi, ti — njemu, mu; njej, nji, ji; njemu, mu;

REŠITEV VAJE iz prejšnje številke:

Debel, stegen, beder, podjetij, vesel, oken, vlaken, gorovij, dupel.

4. mene, me — tebe, te — njega, ga; njo, jo; ono, ga;
5. pri meni — pri tebi — pri njem; pri njej, nji; pri njemu;
6. z menoj, mano — s teboj, tabo — z njim; z njo; z njim.

Dvojina

1. midva; midve, medve — vidva; vidve, vedve; onadva; onidve, onédve; onidve, onédve;
2. naju — vaju — nju, njiju, njih, jih, ju;
3. nama — vama — njima, jima;
4. naju — vaju — nju, njiju, jih, ju;
5. pri naju, nama — pri vaju, vama — pri njima, njih, njiju;
6. z nama — z vama — z njima.

Množina

1. mi; me — vi; ve — oní; oné; oná;
2. nas — vas — njih, jih;
3. nam — vam — njim, jim;
4. nas — vas — nje, jih;
5. pri nas — pri vas — pri njih;
6. z nami — z vami — z njimi.

Poleg daljših oblik osebnega zaimka imamo tudi *krajše*. Te rabimo, kadar so *brez stavčnega poudarka*, in to je v večini primerov. *Primer: Tebi je všeč, meni pa ne.* (Daljša oblika, ker sta poudarjena.) Privoščí *mi!* (Krajša oblika, ker ni poudarjen.)

Predlog in krajša oblika zaimka v 4. sklonu *se združita* v eno besedo.

Primeri:

čez: čézme, čezte, čezenj, čeznjo, čeznju, čeznje;

med: médse, medenj, mednju, mednje;

na: náme, nate, nase, nanj, nano, nanju, nanje;

nad: nádme, nadte, nadse, nadenj, nadnjo, nadnju, nadnje;

ob: óbme, obte, obse, obenj, obnju, obnje;

po: póme, pote, ponj, ponjo, ponju, ponje;

pod: pódme, podte, podse, podenj, podnjo, podnju, podnje;

pred: prédme, predte, predse, predenj, prednjo, prednju, prednje;

skoz: skózme, skozte, skozenj, skoznjo, skoznju, skoznje;

za: záme, zate, zase, zanj, zanjo, zanju, zanje;

v: váme, vate, vase, vanj, vanjo, vanju, vanje.

Zaimek v 1. sklonu rabimo samo, če je poudarjen, sicer pa rabimo glagole brez njega. *Primer: Mi bomo mislili na vas, ví pa mislite na nas!* (Zaimka sta poudarjena.) Misli! je na mater. (Zaimek *on* ni poudarjen, zato je izpuščen.)

POVRATNO-OSEBNI ZAIMEK

Povratno-osebni zaimek ima za vse tri osebe in za vsa tri števila (ednino, dvojino, množino) *enake oblike*:

1. (ga ni); 2. sebe, se; 3. sebi, si; 4. sebe, se; 5. pri sebi; 6. s seboj, sabo (nápak le: seboj, sabo!).

Rabimo ga, kadar se osebni zaimek nanaša *na osebek istega stavka*. *Primer: Ves večer je Ahac premišljeval o sebi.* (Osebek je Ahac. Zaimek se nanaša nanj. Zato ne: *o njem*, ampak: *o sebi.*)

Predlog in krajša oblika zaimka *se vežeta* v eno besedo: čezse, medse, nase, nadse, obse, podse, predse, zase, vase.

Daljše oblike zaimka rabimo le, če imajo stavčni poudarek. *Primer: Kaj boš njega obiral, sebe poglej!*

CERKEV V VETRINJU pri Celovcu. Vanjo so hodili domobranci maja 1945, preden so jih Angleži izdali slovenskim oblastem.

štirideset let po koncu vojne

Boris Pahor, tržaški kulturni delavec in socialni demokrat, je v pogovoru z Dimitrijem Ruplom (Nova revija, Ljubljana 1985, 33/34) med drugim rekel: „... sem seveda za pluralizem, tudi če gre samo za dvostrankarski sistem; poglavitno je namreč, da lahko demokratično izvolim novo garnituro, tisto neprimerno pa odslovim.“

To je tisto poglavitno, na čemer boleha današnja družbena ureditev v matični Sloveniji že od vsega početka: narod si ne sme pisati sodbe sam, plše mu jo partija.

Na javni tribuni v Cankarjevemu domu v Ljubljani (9. in 10. Jan. 85) je Spomenka Hribar, sociologinja in komunistka, obsodila to, da se narod enači z razredom. Ta načelna enakost med narodom in razredom se „stopničasto oži navzgor tako: avantgarda naroda je proletariat, avantgarda proletariata je avantgarda, avantgarda avantgarde je Avantgarda, to je Partija“ (Slovenski narod in slovenska kultura, Ljubljana 1985). To v končni posledici pomeni, da je narod partija oziroma da je partija narod.

Danes je že tudi v Sloveniji sieherniku znano, da je dala takoj po vojni nova oblast postreliti 12.000 protikomunističnih bojnikov, domobrancev. Omenjena Hribarjeva je o tem zapisala: „... pomor vrnjenih domobrancev-vojnih ujetnikov pojmem kot zločin in ne zgolj kot kazen. Štirinjala bi se, da je šlo zgolj za kazen, če bi le-ta sledila sodnemu postopku in ugotavljanju posamične krivde, tega pa ni bilo“ (Delo, Ljubljana, 27. dec. 84).

Poleg tega nepojmljivega dejanja je začudljivo še nekaj drugega: še danes, 40 let po smrti teh bojnikov, ni nikomur, tudi najbližjim sorodnikom ne, dovoljeno obiskati njihove grobove (t. j. množična morišča na Rogu, pri Teharjih in drugje).

Stara, predkrščanska Grčija je to vprašanje pojmovala bistveno bolj človeško. V 5. stoletju pred Kristusom je napisal grški dramatik Sofokles tragedijo Antigona, v kateri glavna junakinja kljub najstrožji prepovedi febskega kralja Kreonta pokoplje truplo brata Polinejka, za kar jo da Kreon v grob živo zazidati.

Po dveh tisočletjih krščanstva, ki je oznanilo nedotakljivost človekove osebe, pa je novi režim v Sloveniji pomaknil kazalce daleč nazaj in pri tem vztraja že 40 let.

Hribarjeva je zapisala: „Domovina je tista mati, ki svojih sinov ne more sovražiti in jih ne preklinja in ne zametuje, temveč jih pokoplje, da počivajo v miru“ (prav tam).

Založnik: Avguštín Čebul,
župnijski urad št. Lonart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev- ne dežele):

Anglija 5 fun.
Avstrija 130 šil.

Belgija	400 fran.
Francija	60 fran.
Italija	12.000 lir
Nemčija	20 mark
Nizozemska	20 gld.
Švedska	60 kron
Švica	19 fran.
Avstralija	9 dol.
Kanada	12 dol.
ZDA	10 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštnine v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
ljeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

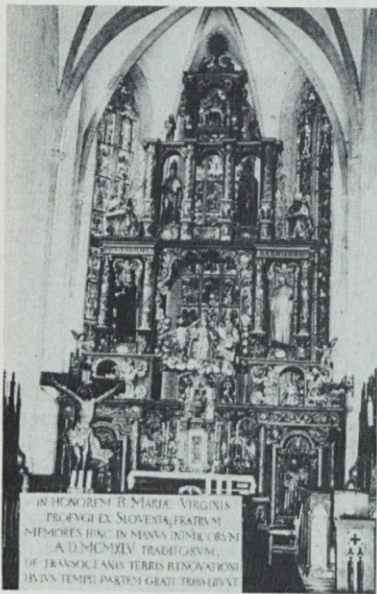
kaj je pa domá novega?

na sploh

SREČANJE SLOVENSkih GRADBINECV V NOVI GORICI

Letošnjega sedmega kulturnega srečanja se je udeležilo več kot petsto slovenskih gradbenih delavcev in učencev srednjih šol gradbene usmeritve. Svojo ustvarjalnost na kulturnem področju so pokazali v likovni razstavi, literarnem večeru in na lepo uspelem zaključnem nastopu v novogoriškem kulturnem domu. Na tej zaključni prireditvi je sodelovalo približno 400 pevcev, instrumentalistov, plesalcev in drugih kulturnih ustvarjalcev. Srečanje je pripravilo sindikalno vodstvo slovenskih gradbenih delavcev. Ob tej priložnosti so priredili tudi poseben tečaj za

Notranjost VETRINJSKE CERKVE. V steni ob glavnem oltarju je vgrajena plošča s temle napisom v latinščini: „Na čast blaženi Devici Mariji in v spomin bratov, ki so bili od tod 1945 izdani v roke sovražnikov, so slovenski izseljenci iz čezmorskih dežel hvaležno prispevali za prenovitev tega svetišča.“

organizatorje kulturnega življenja v podjetjih.

ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE 1992 V KRANJSKI GORI?

Župani Beljaka, Trbiža in Jesenic so v Kranjski gori slovesno podpisali pismo, ki so ga poslali mednarodnemu olimpijskemu komiteju. Z njim so seznanili olimpijsko vodstvo, da imajo namen sprožiti postopek za skupno kandidiranje za zimske olimpijske igre 1992. Po mnenju županov in športnih strokovnjakov imajo vse tri sosednje občine oziroma dežele že sedaj vse možnosti za izvedbo zimskih športnih prireditev in že sedaj sodijo med najbolj razvite na svetu. Taka vrhunška športna prireditve kot so olimpijske igre, bi potrdila in utrdila dobre sosedske odnose med prebivalci dežel z različnimi političnimi sistemi in etično pripadnostjo.

NINA, JAN, ROK IN TADEJ

— to so imena najpopularnejših slovenskih novorojenčkov. Rodili so se v petek, 17. maja, v kranjski porodnišnici. Dežurni zdravnik je radovednim novinarjem povedal: „Otroci so zdravi, nikakršnih težav ni in računamo, da bodo morali biti v inkubatorjih še kakšnih deset do petnajst dni, dokler ne bodo tehtali vsak nekako po 2000 gramov.“ Štirikratni srečni dogodek za mlado mamo Matejo Logar iz Škofje Loke ni bil presenečenje, saj so zdravniki pri njej že pri sedmih tednih nosečnosti z ultrazvokom ugotovili četverčke. Mlade Gorenjce čakata doma že dve posteljici in gora plenice, ki jih je mati že sešila ali pa dobila v dar.

KAR 30 ODSOTKOV SLOVENSkih CEST BO TREBA ZAPRETI

v prihodnjih dveh letih. To so ugotovile strokovne službe Združenih cestnih podjetij. Do zapora bo prišlo, če se bo nadaljevala praksa zadnjih let, ko v Sloveniji z novo asfaltno plastjo niso obnovili nobene ceste. V Sloveniji, ki ima 14 tisoč kilometrov magistralnih, regionalnih in lokalnih cest, bi morali nemudoma obnoviti 832 kilometrov

uničenega asfalta, za kar pa bi potrebovali okoli devet milijard dinarjev. Zaradi potreb gospodarstva in turizma bi morali nujno posodobiti vsaj polovico regionalnih cest, ki so še vedno makadamske. V kritičnem stanju je tudi 38 mostov na magistralnih, 55 na regionalnih in 30 na lokalnih cestah. Čez 37 mostov avtobusi ne smejo voziti, ker imajo nosilnost pod 10 tonami. Slovenska cestna skupnost za vse potrebne izboljšave nima dovolj denarja. V prihodnjih desetih letih mora za odplačilo dolgov odriniti približno 75 milijard dinarjev, ne upošteva obresti, ki znašajo 60 odstotkov.

od tu in tam

CERKNICA

Taborniško društvo Jezerske ščuke je letos praznovalo desetletnico obstoja, ki so jo proslavili na dan tabornikov. V blagovnici Nanos so pripravili razstavo, na kateri so širši javnosti predstavili svoje delo. Na taborniški večer in orientacijsko tekmovanje so povabili tabornike iz Izole, Maribora, Rakeka, Nove vasi in Kranja. Najzaslužnejšim za razvoj taborništva v tej občini so podelili posebna priznanja.

KRANJ

Na 10. sejmu drobnega gospodarstva, ki so ga na razstavišču v Savskem logu odprli 14. maja, je sodelovalo več kot 200 razstavljalcev, od teh 15 iz tujine. Sejem je prikazal možnosti za industrijsko kooperacijo s predstavitvijo izdelkov ali sestavnih delov, za katera industrijska ali trgovska podjetja iščejo izdelovalce v drobnem gospodarstvu. V okviru sejma so odprli razstavo inovacij na Slovenskem in industrijsko prodajo izdelkov. Podelili so tudi 11 zlatih medalj za novosti.

LIPICA

Tridnevnega mednarodnega turnirja, v okviru katerega je bila tudi tekma za novoustanovljeni svetovni pokal FEI v dresuri, se je udeležilo lepo število

kaj je pa domá novega?

PREGÁRJE, razpotegnjena vas na širokem slemenu, 12 km severozahodno od Ilirske Bistrice, velja za prestolnico Brkinov. Znana sta brkinska slivovka in brkinski pršut.

tekmovalcev in tekmovalk iz osmih držav. Pomerili so se v disciplinah St. Georg, Intermediaire in Grand prix. Prireditev je bila v počastitev 405-letnice ustanovitve svetovno znane lipiške kobilarne. Na lipiškem turnirju so bile prve tri nagrade 40.000, 25.000 in 20.000 dinarjev.

LJUBLJANA

Jamarski klub Železničar slavi letos 30-letnico delovanja. Med prvomajskimi prazniki so ljubljanski jamarji raziskovali v okolici vasi Tisovec nad Dobrepoljem. Pregledali in izmerili so deset jam in brezen. Razen ene so bile

vse te jame doslej neregistrirane. To raziskovalno delo med prazniki so izvedli v okviru širšega programa, ki obsega jamarska raziskovanja Suhe krajine.

(dalje na strani 9)

kadar si ne zna narod pomagati drugače, se zateče v smeh

ALI SO NAS USPAVALI USPEHI ALI LE SANJE O NJIH?

Naši delavci na začasnem delu v tujini se vračajo v začasno tujino po začasnem bivanju v domovini.

TEŽKO JE VZGAJATI OTROKE, ČE SO NAM PODOBNI.

Kadar je resnica predpisana, se ne sme prekoračiti dovoljena količina.

ČLOVEK JE NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO. A TUDI GRADBENI MATERIAL NI RAVNO DROBIŽ.

Včeraj je bilo bolje. Kako bo jutri?

NAJ CVETI TISOČ CVETOV MODRO-BELO-RDEČE BARVE!

Cekev smo ločili od države, ker hoče imeti država svoje bogove.

ZA SPREMEMBE SE NAJBOLJ ZAVZEMAJO NEZAMENLJIVI.

Po PAVLIHU

O Bog,
kako zelo si želim
zabresti z bosimi nogami
v mehko, vlažno mivko,
preпустiti se vetru,
da mi nežno veje okoli ušes,
in globoko globoko
zajeti zrak
iz Tvoje brezmejne širine.

Jezus te kliče

Lani so naši škofje sklenili, da naj bo letos leto poklicev.

Ko sem bil ob obisku v domovini na škofiji, je imela sestra v prednji sobi, kjer je zmeraj na voljo vse polno knjig in revij, med drugimi tiskovinami tudi ličen letak, ki naj bi opozarjal na leto poklicev: na vrhu napis 'JEZUS TE KLIČE', potem nekaj belo-modrih črt med razpetima dlanema, kot mreža, spodaj pa z velikimi črkami 'LJUDJE TE POTREBUJEJO'.

Komaj sem videl letak, že sem sestri polglasno pripomnil: „Prav narobe, sestra, se vam ne zdi? Moralo bi biti napisano in podčrtano 'LJUDJE TE NE POTREBUJEJO'.“ Pogledala me je začudeno in v zadregi ni vedela, kaj naj mi odgovori.

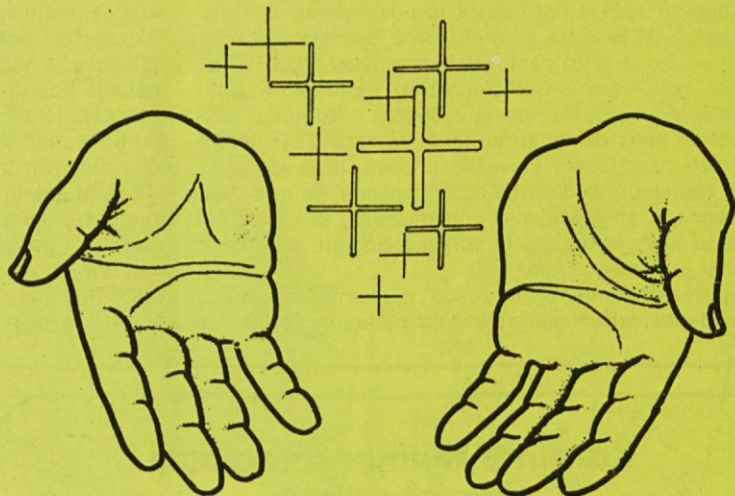
Res, prva moja misel ob tem letaku je bila: ljudje te ne potrebujejo, moderna družba te prav nič ne potrebuje, nasprotno, še odveč si ji.

Tisto, kar ljudje potrebujejo — vsaj videti je tako —, je vse kaj drugega kot pa duhovni poklic.

Potrebujemo moderne, dobre inženirje, ki naj nam naredijo čimveč stvari. Stvari, ki jih sicer pravzaprav ne potrebujemo, a ki „brez njih ni mogoče več živeti“.

„Nujno“ potrebujemo — recimo — moderno igračo, čudežno igračko, računalnik. V Delu je nekdo zapisal, kako zelo je nesrečen, pravzaprav njegova devetletna hči. V šoli so imeli namreč nalogo pa je pisala samo prav dobro, na troje vprašanji ni znala odgovoriti, nekateri fantje pa so znali. Oče jo tolaži, da se svet zato pač ne bo podrl, hči pa tuli in tuli in obtožuje, čaš ata, ti si kriv. Pokazala mu je nalogo: vse je bila prav napisala, le kaj je čips, ni vedela, in še dva računalniška izraza sta bila čisto narobe. Tu je imela pač napačne pojme. Sedaj pa se zaskrbljeni oče sprašuje, kako naj postane napreden in kako naj prečrnborsizani iz tujine prepotrebni računalnik ter pri tem prihrani vsaj nekaj denarja, saj trideset milijonov in več, kolikor znaša cena te-

JEZUS
TE
KLIČE

ljudje
te
potrebujejo

ga „obveznega“ šolskega učila doma, njegov proračun ne prenese.

Brez računalnika pač res ni več mogoče moderno živeti. Pomisli, samo na nekaj tipk pritisneš, in že ti pove, koliko si zaslužil ali koliko imaš še v banki. Sicer lahko ugotoviš na koncu meseca dokaj natanko tudi brez računalnika, da bo treba kupovati bolj previdno, ker ti bo drugače zagotovo zmanjkalo denar-

ja, dobro je pa vendarle, da imamo te sijajne in tako moderne igračke.

Potrebujemo tudi inženirje, ki nam bodo naredili še bolj moderne in še manjše video- in filmske kamere, saj nam tudi brez njih ni mogoče več živeti.

Da o najmodernejših avtomobilih sploh ne govorim!

Potrebujemo dobre cestne inženirje (dalje na strani 34)

Sprava in pokora

V Ljubljani je izšel slovenski prevod papeževe „apostolske spodbude“ o spravi in pokori, ki jo je sveti oče podpisal 2. decembra 1984. V jeseni 1983 je škofovska sinoda v Rimu razpravljala o pokori in spravi v poslanstvu Cerkve. Ob sklepu sinode so škofje (sinodalni očetje) nakazali papežu svoje predloge. Te predloge je Janez Pavel II. skrbno proučil in dodal celotnemu besedilu svoj slog in poudarek.

Trije deli papeževe „apostolske spodbude“ (1. spreobrnjenje in sprava kot naloga in prizadevanje Cerkve, 2. ljubezen, ki je večja od greha, in 3. pastoralna pokore in sprave) so izrazito pastoralno zasnovani. Zlasti v sedanjem času ne sme Cerkev prezreti, da je sama „znamenje in orodje sprave sveta z Bogom v Kristusu“. Zato tudi ne neha oznanjati in delati za spravo ter podpisati vseh prizadevanj človeške družine, ki gredo v to smer. Nobeno prizadevanje pa ni uspešno, če ne izhaja iz osebnega spreobrnjenja posameznika, ki se odziva božjemu klicu po pokori in spravi z Bogom, s seboj, z drugimi in s stvarstvom.

Papežev dokument ne govori o grehu, marveč o človeku-grešniku. Nekateri hočejo namreč naprtiti vse

hudo, kar se dogaja na svetu, krivičnim razmeram, moralno nezdravemu okolju, neustreznim ustanovam katekole vrste, dokument pa nenehoma poudarja, da je človek tisti, ki greši. Brez osebne odgovornosti ni nobene odgovornosti.

Novost dokumenta je, da podrobneje opredeljuje tudi vpliv zunanjih vzrokov, ki omejujejo človekovo spoznanje, svobodno odločanje ali kako drugače vplivajo na njegova dejanja. Tudi krivične strukture so krive, da človek ne dosega cilja in popolnosti, h kateri je poklican.

Papeževa listina se dotika tudi nekaterih vprašanj, ki so v ospredju v današnji moralni in pastoralni teologiji, tako govori npr. o pomenu tako imenovane temeljne odločitve, o vzgoji vesti, o vplivu antropoloških ved na sedanje pojmovanje greha in odgovornosti.

Zadnji del pa je izrazito pastoralne in vzgojne narave, saj hoče med drugim ovrednotiti zlasti zakrament sprave v njegovih treh oblikah obhajanja.

Dokument je poziv posameznikom, narodom, sistemom, naj sprejmejo oznanilo spreobrnjenja, pokore in sprave, ki ga oznanja Cerkev v Kristusovem imenu. Tedaj šele bo mogoč trajen mir, po katerem hrepeni človeštvo. Ta mir pa je božji dar, dar sprave človeka z Bogom in z vsem, kar ga obdaja.

Kardinal Höffner o teologiji osvoboditve

Kölnski nadškof kardinal Höffner se zadnje čase pogosto udeležuje javnih razprav o tako imenovani teologiji osvoboditve. Tako je pred kratkim odgovarjal tudi časnikarju italijanske revije „Il regno“, ki izhaja v Bologni in zastopa glede Cerkve večkrat kritična stališča, kaj misli o tej smeri teologije.

Kardinal Höffner ta problem dobro pozna. Preden je postal škof, je bil profesor katoliških socialnih znanosti, v njih pa je zakoreninjen tudi nauk o osvoboditvi. Zato mu ni težko pritrditi, da je teologija osvoboditve sestavni del cerkvenega socialnega nauka.

Težave se začno kopičiti, ko je treba to teologijo prenesti v prakso. „Med zadnjim zasedanjem nemške škofovske konference v Fuldi sem navajal Clodovisa, Leonarda Boffa, Gutierrezza in druge teologe osvoboditve. Bral sem njihova dela in težko mi je, ker je teologija osvoboditve prevzela nekatere marksistične razčlembе, za primer

razredni boj. Slišal sem, da se ti teologije jezno odzovejo, če kdo napade njihovo teologijo. Pravijo, da je papeža mogoče kritizirati, teologije osvoboditve pa ne. Toda tudi v znanstveni razpravi je prostor za kritiko, zato sem odkrito povedal svoja kritična stališča, navajal pri tem sveto pismo, koncile, papeža in njegove predhodnike. Za gospodarske in politične spore med razredi menijo, da jih je odkril Marx. To pa ni res. Katoličani v Nemčiji so o tem govorili že leta 1823, ko je bil Marx star pet let . . . Cerkev je prepričana, da je družbeni mir mogoče doseči z evolucijo in ne z revolucijo. Zdi pa se, da nekateri teologi sledijo predstavam revolucije . . .“

Kölnski nadškof je na vprašanje, ali tem teologom očita napake na teološkem področju, posebej glede cerkvene učiteljske službe in katoliškega socialnega nauka, odgovoril pritrdilno „kot strokovnjak, kot profesor, ki po-

znam razvoj proletariata v Nemčiji in ki sem ta razvoj tudi proučeval“. „Latinskoameriški položaj je podoben nemškemu v preteklem stoletju. Pri nas je bilo 80 odstotkov kmetov. Siromašni so se organizirali v sindikate. Zakaj tega ne bi mogli narediti tudi v Latinski Ameriki?“

Posebej je poudaril: „Zgodovine ni mogoče izvažati, izvažati pa se dajo njene metode . . .“

Na vprašanje, ali sodeluje pri sestavi nadaljnje listine o teologiji osvoboditve, je odgovoril, da ne. Da ne ve niti, kakšen bo njen naslov. Meni pa, da se bo v njej razpravljalo o svobodi. Listina je še v obdelavi. Izjavil je, da dobro pozna kolumbijskega nadškofa Trujila, ki ne soglaša s stališči Leonarda Boffa. Tudi kardinal Sales iz Ria de Jeneira ni privrženec teologije osvoboditve pa še mnogi drugi cerkveni nadpastirji ne. Jedro razprave se posebno živahno vrti okoli razrednega boja.

O tem se je pogovarjal tudi s kardinalom Arnsom iz Sao Paola in ta mu je dejal: „Sem proti razrednemu boju v marksističnem pomenu besede. Pred očmi mi je revščina mojih ljudi in iščem zanje človeško, demokratično rešitev.“

Ob 1100-letnici Metodove smrti

Sveta brata Ciril in Metod

zavetnika Evrope, začetnika slovenskega pisanja

Knez Velike Moravske Rastislav (846—70), ki se je s stričnikom Svetopolkom, nitranskim knezom in drugimi severnoslovanskimi plemei pripravil na odpor zoper nemško vdiranje na vzhod, je vedel, da bo mogel uspeti samo, če njegova dežela tudi cerkveno ne bo več odvisna od frankovske državne Cerkve. Obrnila sta se zato na bizantinskega cesarja Mihaela III. s prošnjo, naj pošlje Moravljanom, ki so že kristjani, pa nimajo ljudskega jezika, zmožnih učiteljev, „škofa in učitelja“, ki bi jim „v našem jeziku pravo krščanstvo razložil“. Škofa jim sicer cesar ni poslal, pač pa dva učitelja, brata Konstantina in Metodija, ki sta kot Solunjana tudi dobro slovensko govorila. Konstantin, duhovnik in učitelj na carigradski visoki šoli, se je izkazal tudi že na zaupnih državniških poslanstvih k Arabcem in Hazarom — na drugem ga je spremljal tudi brat, menih Metodij, poprej že cesarski namestnik v neki slovanski pokrajini.

Že pred odhodom je Konstantin, učen jezikoslovec, sestavil abecedo za slovenski jezik, ki ga je govoril (makedonsko narečje), t. i. glagolico, ter pričel prelagati nedeljske evangelije (evangelistarij). Na Moravskem ju je ljudstvo s knezom (863) z veseljem sprejelo, saj sta govorila vsem lahko razumljiv jezik. Pričela sta takoj misijonsko delo, predvsem pa sta pripravljala izbrane učence za duhovniški poklic. V ta namen sta iz grščine prevedla, kar je bilo potrebno za opravljanje službe božje (z evangelistarjem in lektionarjem vred) in duhovniških dnevni molitev (s psalmi vred) v slovenskem jeziku. Ta misel jima je bila domača iz vzhodnega starokrščanskega izročila, ki so ga grški samostani še hranili. Prevedla sta

tudi celotne evangelije ter Dela in pisma apostolov.

Po 40mesečnem bivanju na Moravskem se je odpravil Konstantin (vsaj v začetku l. 867) z bratom in učenci v Rim, da bi jih tam posvetil za duhovnike. „Sprejel pa ga je med potjo Kocelj, knez panonski, in je močno vzljubil slovenske knjige, se jih naučil in mu dal do 50 učencev, da bi se učili“ (predvsem tamošnje slovenske duhovnike in bogoslovce). To je prvo srečanje sv. bratov in njihovih učencev s karantanskimi cerkvenimi obrazci. Na jesen je Konstantin na sestanku z oglejsko duhovščino v Benetkah branil slovensko bogoslužje proti trojezični zmoti* in prejel vabilo papeža Nikolaja I. (u. 3. nov. 867), naj pride v Rim.

*Trojezična zmoti: učenje, da je dovoljena služba božja samo v jezikih napisa na Kristusovem križu, hebrejskem, grškem, latinskem.

V Rimu, kamor sta prinesla svetinj papeža mučenca Klementa, ki jih je Konstantin našel v Hersonu, jih je sprejel že novi papež Hadrijan II. (4. dec. 867—872), potrdil slovensko bogoslužje in posvetil Metodija in več učencev za duhovnike. Verjetno sta že tu prevedla Rimski misal (vsaj red sv. maše) iz latinskega. Konstantin pa je v Rimu zbolel, stopil z meniškimi imenom Kyrillos (Ciril) v tamošnji grški samostan in 14. februarja 869 umrl. Namesto njega je papež zdaj poslal Metodija v Panonijo s posebnim pismom za Koclja in skupnim za Rastislava, Svetopolka in Koclja, s katerim ga, „kakor ste želeli“, postavlja za apostolskega učitelja in pooblaščenca (legata) za ureditev cerkvenih razmer med slovanskimi narodi, potrjuje slovenske bogoslužne knjige in bogoslužje (le pri maši naj se bera ta list in evangelij najprej latinsko (dalje na strani 35)

Pravičnost in mir

*Stvarnik neba in zemlje,
prosimo Te,
pošlji svojega Svetega Duha,
in prenovil boš obličje zemlje.*

*Daj, da se bomo, Tvoji otroci,
dali voditi Tvojemu Svetemu Duhu.
Naredi iz nas orodje v svojih rokah.*

*Naredi iz nas ljudi,
ki bodo ljubili pravico in sovražili krivico;
ki bodo prinašali mir povsod, kjer vlada razprtija;
ki se bodo zavzemali za vse, kar je dobro in vredno žrtve.*

*Stvarnik,
zaupal si nam to zemljo,
daj, da jo bomo ne samo obdelovali,
ampak tudi obvladovali
v blaginjo vseh in v slavo Tvojega imena.*

*Gospod,
Tvoj mir ni tisto, kar mnogi imenujejo mir.
Mir in suženjstvo ne gresta skupaj.
Naj ne iščemo lažnega miru.
Naj ne molčimo iz strahu
in naj ne klonimo pred nasiljem.
ampak naj dvigamo glas
za brezpravne in zapostavljene.
Nauči nas, da bomo znali biti lačni in žejni pravice.
Nauči nas, da se bomo znali potegovati za pravico,
za Tvoj mir na zemlji —
za mir v resnici, pravici in svobodi,
za Tvoj mir.
Mir za vse ljudi.*

*Gospod!
Pošlji svojega Duha,
in prenovil boš obličje zemlje!*

Dolžnost udeležbe pri maši

„V nedeljo in na druge zapovedane praznike so se verniki dolžni udeležiti maše; vzdržijo pa naj se poleg tega tistih del in opravil, ki ovirajo dolžno bogočastje, veselje, ki je lastno Gospodovemu dnevu, in potreben duševni in telesni počitek.“ (Kan. 1247) „Zapovedi udeleževanja maše zadosti, kdor je navzoč pri maši, ki se opravi kjerkoli po katoliškem obredu na sam praznični dan ali zvečer prejšnjega dne.“ (Kan. 1248)

(nadaljevanje s strani 3)

MARIBOR

Tretjega mednarodnega srečanja filatelista, ki ga je pripravil mariborski klub Angel Besednjak, se je udeležilo več kot petsto filatelista iz Avstrije, Slovenije in Hrvaške. Ob srečanju so izdali priložnostni žig in spominsko kuverto z motivom starega Maribora. V Mariboru je včlanjenih 5000 filatelista, v Sloveniji pa okoli 80.000. Kljub težavam se redno srečujejo in kupujejo ter zamenjujejo znamke.

MARIBOR

Na povabilo Akademskega pevskega zbora je v dvorani pedagoške akademije nastopil mešani pevski zbor visoke učiteljske šole iz Szombathelyja na Madžarskem. Pod vodstvom pevovodkinje Adriane Vincsenfu je šestdeset madžarskih pevcev in pevk zapelo izbran in vrhunsko izvajan program glasbene klasike, sodobnih skladb in ljudske pesmi. Ta koncert je bil plod večletnega sodelovanja med obema šolama.

MIKLAVŽ PRI MARIBORU

Malo pred praznovanjem krajevnega praznika je to naselje dobilo 15 kilometrov vodovoda. 80 milijonov za gradnjo tega vodovoda so zbrali s samoprispevkom. Letos imajo v načrtu gradnjo 7 kilometrov vodovoda in ureditev kanalizacije. Denar za ta dela bo-

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG KAJ POMENI JALTA ZA JUGOSLAVIJO?

Delitev Evrope na vplivna področja v Jalti na Krimu (feb. 1945) vpliva tudi na zunanjepolitično držo Jugoslavije do današnjega dne. Zanj so bili seveda važnejši kot ta konferenca pogovori med Churchillom in Stalinom v Moskvi okrog 10. oktobra 1944. Tega dne je potisnil britanski prvi minister sovjetskemu diktatorju tisti usodni listek, na katerem je izrazil v odstotkih predlog glede „vpliva“ vsake od obeh strani v posameznih deželah jugovzhodne Evrope. Stalin je bil s tem načelno soglasen. Za Jugoslavijo je bil vpliv razdeljen v razmerju 50 : 50.

Sovjeti so vzeli na hitro začrtano razmejitev vplivnih področij resno. To so morali Jugoslovani skušati kratko pred koncem vojne, ko so mislili, da si smejo priključiti Trst, Tržič (Monfalcone) in Gorico. Pri tem jih Sovjeti niso podprli in Jugoslovani so morali popustiti. Zaradi tega se je bil Tito tudi prisiljen umakniti iz Koroške. O obrazcu „50 : 50“ so bili Jugoslovani obveščeni od vsega početka.

Kajpada so obstajale med zahodnimi silami in Sovjeti glede pomena pojma „vplivna področja“ temeljne razlike. Zahodne sile so ga razumele v običajnem smislu, Sovjetska zveza pa ga je nasprotno jemala kot zagospodovanje, vključno kot vsiljenje svoje družbene ureditve.

Churchill si ni delal glede tega, da so se komunisti pod Titom v Jugoslaviji zasidrali kot oblast, nobenih utvar. Ko mu je njegov zvezni častnik v Titovem glavnem stanu MacLean napovedal, da bo imela Jugoslavija po vojni komunistično vlado, je odgovoril, da je zanj, ki ne nameravata živeti po vojni v Jugoslaviji, prihodnja oblika vlade v njej brez pomena.

Dogovor med Titom in ministrskim predsednikom kraljeve begunske vlade v Londonu, bivšim hrvaškim banom Šubašičem, je bil sklenjen 1. novembra 1944 kot prva posledica srečanja med Churchillom in Stalinom. Ta dogovor je predvideval — do časa demokratične odločitve prek volitev — neke vrste skupno vlado in neko regentstvo. Churchill je jemat ta dogovor v bistvu le za ohranitev videza, kot da je o vsej zadevi prepričan.

Tito je dal partizanstvu že novembra 1943 v Jajcu trdno politično naravo. Z današnjega vidika, ko ima komunistični režim v Jugoslaviji pokazati komaj še kaj ustvarjalnega, je prišlo mnogo razumnikov, predvsem v Srbiji — ne le Djilas — do spoznanja, da bi bili morali takrat pošteno pripravljenost za sodelovanje mnogih meščanskih in demokratičnih dejavnikov jemati resneje. A tedanji zmagoviti partizani so gledali v njih kvečjemu „koristna budala“ ali pa še to ne.

Drugače pa so ravnali na zunanjepolitičnem področju. Sicer so jugoslovanski komunisti tako takrat kot danes besedo „vplivna področja“ neradi slišali. Prepričani so, da so bili oni od začetka partizanske vojne samostojen dejavnik, pod nobenim „vplivom“. Hoteli so pa ostati stoodstotni zavezniki Sovjetske zveze.

Jugoslavija je pod Titom iz dejanske „uveljavitve nepripadnosti“, ki je odgovarjala obrazcu 50 : 50, ustvarila aktivno politiko neuvrščeni. Sovjetska zveza se je ves čas za to, da bi Jugoslavijo spet pritegnila v svoj krog, manj prizadevala, kot je vse bolj silil v to Tito, čeprav pod določenimi pogoji. V Titovi držbi do Sovjetske zveze so bila nenadzorovana čustva. Dolga leta se ni bilo moč znebiti vtisa, da je videl v gibanju neuvrščeni le prehodno obliko socializma in potí v tabor Sovjetske zveze.

Dogovor iz leta 1944 se ni nikdar dotaknil notranje ureditve Jugoslavije. Kot je Zahod v obrazcu 50 : 50 dolga leta sprejemal v Jugoslaviji komunistično družbeno ureditev, tako bi morala lepega dne Sovjetska zveza sprejeti tam nekomunistično družbeno ureditev.

Pri dogovoru iz oktobra 1944 gre le za zunanjepolitično držo Jugoslavije. Jugoslavija ostaja neuvrščena.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 14. feb. 85/12.

DRUŽINSKA PRILOGA: O OTROKU IN PRAVICAH STARŠEV

Pred časom je naš Matija pripovedoval doma, kako sta s prijateljem v vrtcu prepevala pesem *Poslušajte, vsi ljudje*, pa sta prišla le do tja, ko Marija in Jožef šele gresta v mesto Betlehem, ker ju je vzgojiteljica prekinila z besedami, da cerkvene pesmi v vrtcu ne smeta peti.

V zadnjih *Naših razgledih* (kulturno-gospodarsko-družbenem štiri-najst dnevniku) je slovenski marksist moral zagovarjati svojo tezo, kako se njegova misel, da bi morali marksistično izobraževanje imeti že v vrtcih — pa seveda še bolj v nadaljevanju oblikovanja mladega človeka — ujema z 208. členom *Ustave SRS*, ki govori o svobodi misli in opredelitve pri vzgoji. Pomembno je, da smo (z njegovim odgovorom) vendarle dobili signal, da mora biti vzgoja marksistična že v vrtcih.

Zdaj pa se sprašujem, zakaj so naši otroci v vrtcu. Ali so morda zato, ker je otrokom v vrtcih lepše kot doma, ker se tam več naučijo, ker se navadijo družabnosti in še kaj. Naša otoka bi bila prav rada doma, saj skoro ni dneva, ko ne sprašujeta, kolikokrat gremo do sobote še v vrtec . . .

Tudi naša mama bi bila prav rada doma, skrbela bi za dom, otroka, moža, še kaj naredila, ne da bi se počutila zastopljeno oziroma nenakopravno, s čimer še kar naprej mahajo nekateri javni delavci in znanstveniki, kakor da je zaposlitev

eno glavnih spričeval enakopravnosti.

Enakopravnost se začne in konča v razmerju med možem in ženo; v njenem medsebojnem spoštovanju in sobivanju, pa naj eden prinese domov dve plači, drugi pa nobene.

Četudi bi se otroci doma prav malo ali nič ne naučili, bi pa vsrkali ljubeznivost, dobroto, veselje, varnost in tudi umirjenost.

Mislím, da ni prav nič pretiraval tisti, ki je na nedavni javni tribuni v Cankarjevem domu v Ljubljani, ko je bila beseda o otroku-družini-družbi, dejal, da so naši vrtci krotílince.

Naša otoka sta v vrtcu samo zato, ker ju drugam ni bilo mogoče dati (tudi k redovnicam ne, ker te v Sloveniji vrtecv ne smejo imeti), starša pa morava biti v službi, če hočeva odplačati posojila za stanovanje — temu tako neprosto-voljno prispevata tudi otoka.

In ker sva prepričana, da imava vsaj v predšolski dobi pravico do vzgoje svojih otrok, kakršno si zanjú želiva po svojem prepričanju — pa tudi veri, nama seveda ni vseeno, ali bo vrtec vsaj blagohotno gledal na prve zametke vere pri otrocih ali pa bo kategorično zaprl vrata otroškim mislim, reakcijam in dejanjem v tej smeri.

Po vseh dosedanjih izkušnjah moram namreč zapisati, pa naj se v vrtcih še tako trudijo za dobro počutje otrok, da je vrtec skromno na-

do tudi zbrali s pomočjo prostovoljnih prispevkov.

MURSKA SOBOTA

Strokovnjaki mariborskega zavoda za spomeniško varstvo obnavljajo romansko rotundo v Selu na Goričkem. Ta kulturnozgodovinski spomenik pisani viri omenjajo prvič v letu 1365. Rotunda je zato, ker je zidana z opeko, posebnost romanske arhitekture na Slovenskem. Strokovnjaki bodo cerkvi vrnili romansko podobo, ki jo je s prizidavo v devetnajstem stoletju izgubila. Obnovitvena dela denarno podpira Slovenska kulturna skupnost.

NOVO MESTO

Avtomobilska tovarna IMV bo letos za domači trg izdelala le 7500 osebnih vozil, večji del proizvodnje, okoli 50.000 katrc, pa bodo izvozili na francosko tržišče. Povečali bodo proizvodnjo avtomobilskih prikolic, ki kaže ponovno določeno rast konjunktúre.

POLHOV GRADEC

Planinsko društvo Blagajna iz Polhovega Gradca, sicer eno najmlajših med društvi na ljubljanskem področju, se je zelo izkazalo kot prireditelj 15. planinskega tabora. Prireditelji so poskrbeli za dober slovenski kulturni spored na travniku ob turističnem domu. Številni obiskovalci so odkrili nov kotiček, ki je vreden planinske pozornosti, še zlasti, ker je takorekoč na pragu Ljubljane. Tabora sta se udeležila tudi častni predsednik Planinske zveze Slovenije in sedanji predsednik inž. Tomaž Banovec.

PORTOROŽ

50-sedežno potniško letalo DASH-7, last slovenskega letalskega prevoznika Inex-Adria Aviopromet, je 8. maja prvič pristalo na sečoveljskem letališču in zato odprlo redno letalsko progo z Beogradom in Tivatom v Črni gori. Pri IAA v Ljubljani računajo, da bodo regije Kras, Obala in severna Istra s pridom izkoristile novo prometno povezavo, ki bo prišla prav ne samo turistom, temveč tudi poslovnežem. Letalo, ki leti 400 km na uro, potrebuje do glavnega mesta dobri dve uri. Za polet v eno smer je treba odšteti 4600 dinarjev.

PTUJ

Podjetje Perutnina je odprlo sodobni reprodukcijski center, ki zajema tri skupine farm v Mali vasi, Starošincih in Markovcih. V teh treh farmah z naj-sodobnejšo domačo opremo je več kot dva milijona brojlerskih staršev, ki jih bodo tudi izvažali. Farme so postavili na nerodovitnih območjih in se s tem izognili posegom na kmetijske površine. To podjetje pokriva več kot polovico vseh potreb po perutninskem mesu v Sloveniji.

RUŠE

Tovarna dušika Ruše in znana nemška firma Demag sta podpisali pogodbo za nakup nove opreme za novo peč, v kateri bodo proizvodili ferokrom. Kupčija je vredna tri milijone nemških mark. Proizvodnja se bo tako povečala za okoli 6000 ton ferokroma. Od tega ga bo polovica za domače tržišče in polovica za zahodni trg. Nova investicija bo pocenila in izboljšala proizvodnjo.

SLOVENSKA BISTRICA

V bistriškem gradu so člani kluba ljubiteljev likovnih umetnosti razstavili svoja dela. S to razstavo in krajšo slovesnostjo so počastili deseto obletnico plodnega delovanja tega kluba. Likovno ustvarjanje je bilo v tej občini v zadnjih letih zelo plodno. Petim rednim

domestilo za družinsko ozračje in vzgojo, ki bi tudi največ prispevala k zdravju naroda; pogoj je seveda, da v družini vlada pristno in odprto medsebojno razmerje.

Z majem bodo močno „popravili“ cene v vrtcih — na škodo staršev seveda. In ker je bila morda pri pripravljalcih novega predloga za plačilo v vrtcih navzoča tudi misel, da ne bi bilo dobro, če bi starši plačevali vzgojo, ki ni vedno čisto po njihovih predstavah, so se domislili zelo „posrečene“ rešitve. Odslej bodo starši plačevali v vrtcih le bivanje otrok (to bivanje pa je po zaslugi mnogih bolj ali manj potrebnih stroškov zelo drago), družba pa bo primaknila za vzgojni del.

Nasprotje, ki ga ne znam razvozlati, pa naj se še tako trudim, je naslednje: otroke pošiljamo v vrtnice, ker morajo imeti v času naše odsotnosti varstvo; pričakujemo, da jim

bo tam lepo in da se bodo vzgajali v dobre ljudi. Družba pa se je sedaj spomnila, da bo sama plačala vzgojo za otroke v vrtcih, s čimer naj bi tudi „opravičila“ vzgojo po družbeni meri. In to za obdobje, ko starši plačujemo za svoje otroke bivanje v vrtcih, ker smo njim — po grenki nujnosti — morali zaupati del sicer svojega opravila, ki bi ga v normalnih razmerah prav radi opravili sami.

Pravim — del našega opravila, zato nam ni vseeno, kaj otrok v vrtcu sme in česa ne sme čutiti; kaj od prinesenega od doma v vrtcu lahko odpre in pokaže drugim — če gre za stvari, na katere je otrok (pa tudi starši) bivanjsko navezan.

Nace Polajnar

DRUŽINSKA PRILOGA, Ljubljana,
4. apr. 85/64.

DELO:

PREKINITVE DELA V ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA

O prekinitvah dela pri nas še vedno neradi govorimo, četudi je znano, da število prekinitvev narašča. Tako sploh ni presenetljivo, da je raziskava Lidi-je Mohar *Prekinitve dela v ozdih* zbudila izredno zanimanje.

Temeljna teza v raziskavi je bila, da so tudi v socialistični samoupravni družbi kršene nekatere pravice delavcev in omejevani njihovi interesi. Protestna ustavitvev dela je praviloma rezultat dolgotrajnega nezadovoljstva delavcev z njihovim lastnim položajem in z odnosi v organizaciji, kjer delajo.

Nekatere značilnosti protestnih ustavitvev dela v Sloveniji so: letno jih je približno 60 do 70, v njih sodeluje različno število ljudi (od 10 do 300 in več), delo prekinjajo predvsem delavci v enem delu temeljne organizacije, medtem ko le malokdaj sodelujejo vsi delavci, največ prekinitvev je v industriji in rudarstvu in več jih je v mestnih okoljih; povod za prekinitve so najpogosteje osebni dohodki.

Vodstvo delovne organizacije, kjer delavci protestirajo, to pogosto zanika, češ da gre za izsiljeni sestanek.

DELO, Ljubljana, 4. apr. 85/2.

KATOLIŠKI GLAS:

KOČEVJE — TITOV NAJBOLJ KRVAVI ZLOČIN

Letos v maju se bo ves svet spominjal konca najbolj krvave dose-danjih vojn, ki jo je sprožil Hitler, končala pa se je ne samo z njegovim porazom, ampak tudi s premnogo narodno tragedijo kot posledico zmage sovjetske osvajalnosti.

Tudi Slovencem je konec vojne prinesel poleg rešitve izpod okupatorjev nasilno smrt tisočerih protikomunističnih borcev, ki so bili zvi-jačno s strani Angležev izročeni Titovim oblastnikom.

O tem govori v angleščini tudi

knjiga *Kočevje — Tito's bloodiest crime (Kočevje — Titov najbolj krvavi zločin)*. Avtor knjige je B. M. Karapandžić, ki živi v Clevelandu (ZDA), tiskana pa je bila v Münchnu na Bavarskem.

Pisec najprej predstavi pomembnost zemljepisne lege Slovenije, omenja Churchillov načrt za zavezniški prodor skozi tako imenovana Ljubljanska vrata, umik slovenskih domobrancev na Koroško, njihovo izročitev Titovim partizanom in temu sledeči množični pokol v Kočevju. Dodano je tudi dokumentarno pričevanje grofa Nikolaja Tolstoja o „Celovski zaroti“. Iz njegovih navdov je razvidno, da je bila predaja slovenskih, črnogorskih in srbskih protikomunističnih čet Titovim partizanom rezultat nizkotnega dogovora med Britanci in Titovimi oblastmi v zameno, da se partizani

umaknejo s slovenskega dela Koroške, ki so ga hoteli priključiti ostali Sloveniji. Po Tolstojevih besedah je bila to ena najbolj umazanih kupčij ob koncu zadnje svetovne vojne.

Karapandžić zaključuje svoje pisanje z besedami: „Pri tem je važno, da je ta zločinski poboj samo majhen del množičnega pobijanja s strani Titovega režima po končani vojni. Te žrtve ne smejo biti pozabljene, z grobov pomorjenih pa je treba strgati kopreno molka, ki jih pokriva. Svetovna javnost mora zvedeti zanje ter obsoditi Tita in njegov krvavi režim.“

Knjiga je bila poslana med drugimi papežu Janezu Pavlu II., predsedniku ZDA Reaganu in britanski ministrski predsednici Thatcherjevi.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 28. mar. 85/2.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: JUGOSLOVANSKO PARTIJSKO VODSTVO TERJA VIŠJO PROIZVAJALNOST

Jugoslovansko partijsko vodstvo je znova pozvalo gospodarstvenike, naj se zavzame za višjo proizvodnost, boljše vodenje gospodarstva in nadaljnje izboljšave. Poročilo z zborovanja CK KPJ priznava, da so doslejšnji uspehi dolgoročnega načrtovanja gospodarske ustalitve nezadovoljivi. Načrt je bil uzakonjen pred skoraj dvema letoma.

Partijsko vodstvo je označilo inflacijo za „največjo gospodarsko, družbeno in politično težavo“. Opozorilo je, da je poslabšanje življenjske ravni vodilo k „razširjenju

družbenega nezadovoljstva v vrstah delovnega razreda in prebivavstva na sploh“.

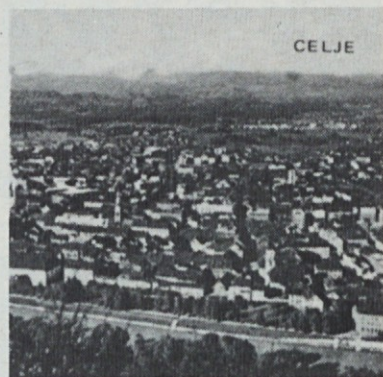
Listina opozarja, da je partijsko vodstvo vsaj že dvakrat pozvalo k boljšemu delu. Sestavljalci listine opozarjajo, da visoka inflacija veča nezaupanje v sposobnost partije, da bi bila sposobna uresničiti načrt gospodarske ustalitve do konca. Po načrtovanih, izdelanih v 80 letih, naj bi bila inflacija znižana na 10%. Danes znaša 70%.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 30. apr. 85/7.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: 40-LETNICA KONCA VOJNE

Pred nekaj tedni se je slovenski mladinski list *Mladina* uprl temu, da bi proslavljali konec vojne z veliko vojaško parado v Beogradu, kot je bilo to načrtovano. To zahtevo so razumeli v Beogradu kot deloma naravnano proti jugoslovanski vojski, pa tudi republiške oblasti so se nanjo odzvale. V naslednji številki je morala *Mladina* popustiti.

Seveda pa v Sloveniji še vse bolj razpravljajo o pobojih okrog 12.000 slovenskih domobrancev, ki so jih ob koncu vojne Angleži izročili Titovim partizanom, ti pa so jih na raznih krajih pobili. Nekateri glasovi, posebno med razumniki, so terjali, da je treba pod preteklost potegniti črto in da naj se

razstavam na leto so se pridružile različne predstavitve likovnih del v posameznih podjetjih. Klub šteje letos 43 članov.

SLOVENJ GRADEC

Podjetju Lahke transportne naprave so pristojne občinske službe izrekle ukrep družbenega varstva, ker že lep čas posluje z izgubo, sanacijskega programa pa še niso v celoti uspešno izpeljali. Kljub zagotovitvi vodstva se izguba ni zmanjšala, temveč celo povečala. Občinska uprava je mnenja, da podjetje samo ni sposobno dokončati sanacije in da delavski svet ni dovolj nadzoroval dela individualnega poslovnega organa.

ŠENTJUR PRI CELJU

Neurje s točo, ki je 16. maja zajelo to občino, je naredilo za 15 milijonov dinarjev škode. Potok Kozarica je poplavljal 145 hektarjev kmetijskih površin. Narasla voda je poškodovala tudi več cest, razne obrate, zasebne delavnice in več kot petdeset stanovanjskih hiš. Toča, ki je padala četrte ure, je temeljito oklestila sadovnjake, nasade ribeza in vinograde.

TOPOŠICA

S strokovnim srečanjem slovenskega zdravniškega društva in društva medicinskih sester Slovenije je tukajšnja bolnišnica proslavila 65-letni jubilej, dispanzer za pljučne bolezni in tuberkulozo pa 60-letnico. Na srečanju so vidni slovenski zdravniki specialisti za pljučne bolezni izmenjali izkušnje in

razpravljali o delovanju pnevmoftizioloških ustanov na Slovenskem.

TRŽIČ

Turistični nagelj, ki ga podeljuje slovenska televizija za uspehe v turizmu, je prejelo Turistično društvo Tržič. — Društvo si ga je zaslužilo za organizacijo mednarodnih razstav mineralov in fosilov, ki so pritegnile mnoge domače in tuje strokovnjake amaterje v ta kraj pod Karavankami. V Dolžanovi soteski, geološkem vrtu pod Ljubeljem, geologi vedno znova odkrijejo sledi koral, morskih lilij, školjk, rakcev, ježkov in rdečih alg. Skozi to najdišče permških okamenin je od lani speljana geološka transverzala.

VELENJE

Velenjski rudarji so 9. maja dosegli nov rekord, ko so nakopali 22 tisoč ton premoga. To je bila doslej najvišja dnevna proizvodnja. Letos so velenjski rudarji nakopali že milijon 697 ton premoga in s tem dosegli 35 odstotkov letošnjega načrta.

VERŽEJ

V času cvetenja narcis Verženci že devetnajst let zaporedoma predstavljajo svoj kraj na številnih prireditvah. Letošnje so potekale pod zaščitnim znakom veržejske maskote Leščečka. Kulturno društvo je pripravilo razstavo del ljubiteljskih likovnih ustvarjalcev in večer glasbe, petja in plesa. Dramski odsek je povabil igralce iz Ljutomer, ki so se predstavili z igro Žalujoči ostali. Gasilsko društvo pa je proslavo svoje 105-letnice vpletlo v različne prireditve.

obhaja konec vojne v smislu „narodne sprave“. Proti tem zahtevam so nastopili komunistični funkcionarji, na vrhu sedanji slovenski partijski šef Marinc, delno z nepojmljivo ostrino. To je pa priklicalo na dan pisatelje, ki imajo takšne spore v tem času za neprimerne. Kot rezultat vsega je možno zaznati, da naj bi po mnenju komunistov 40 let po koncu vojne tudi v Sloveniji še vedno vladal razredni boj, ne pa narodna enotnost.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 27. apr. 85/12.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: KRIZA PET LET PO TITOVIM SMRTI

„Pet let po Titovi smrti preživlja Jugoslavija, odkar obstaja, najtežjo krizo.“ Približno tako se glasijo poročila, ki prihajajo te dni iz Beograda. To je slišati, kot da bi bili poslabšanja družbenega in gospodarskega položaja krivi izključno Titovi nasledniki. Dejansko nimajo sedanji voditelji moči, pa tudi volje ne, da bi to krizo ugnali. Trditi pa, da so se težave začele šele po Titovi smrti, bi pomenilo iti mimo jugoslovanske resničnosti.

Jugoslavija je začela svoj povojni razvoj s centralistično in strogo stalinistično družbeno ureditvijo. A pod tem jarmom so zdihovale republike in pokrajini; notranje napetosti so rastle. V sedemdesetih letih je bila družbeno ureditev močno decentralizirana. A zadovoljivih sadov spet ni bilo. Posamezni deli države so se razhajali. Dokler je Tito živel, je obstajalo nekakšno skupno razsodišče. Odkar njega ni, je jugoslovanska notranja politika predvsem v tem, da ne pusti priti na vrh kakšnemu močnemu možu, ker noče nobeden od predsednikov republik izgubiti svoje oblasti.

Jugoslavija je poskušala rešiti svoje težave po centralistični in po zvezni poti. Obakrat se je pot končala v slepi ulici. Zdrava srednja pot, po kateri bi republike in pokrajini oddale nekaj svoje oblasti zvezni vladi, se zdi sicer vredna naporov, a doslej se je vselej razbila ob funkcionarjih, ki nečejo izgubiti svojih položajev. Jugoslovanski grešniki so ti.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 6. maja 85/4.

KATOLIŠKI GLAS: KRITIČNE BESEDE JUGOSLOVANSKIH KNJIŽEVNIKOV

V Novem Sadu se je 21. aprila zaključil 9. kongres *Zveze književnikov Jugoslavije*, ki je trajal tri dni. Za novega predsednika je bil izvoljen slovenski pesnik, pisatelj in publicist Ciril Zlobec.

Udeleženci kongresa so odobrili ob koncu zasedanja dva dokumenta: poslanico ob 40-letnici osvoboditve iz zmage nad fašizmom, v kateri se zavzemajo za mir in tvorno sožitje med narodi, ter sporočilo, namenjeno jugoslovanski družbeni skupnosti.

V tem sporočilu poudarjajo, da mora biti pisatelj vest svojega časa in družbe, v kateri živi, da je torej hkrati ustvarjavec in kritik. V odstavku, ki je posvečen pojmom svobode in demokracije, je rečeno, da je svoboda ustvarjanja geslo in cilj

sleherne družbe, ki ne pozna meja in je naravnana na napredek in ne v prihodnost.

Opirajoč se na to spoznanje zahtevajo pisatelji ukinitve tistega člena kazenskega zakonika, ki kaznuje prekršek osebnega mišljenja in zahteva od državljana moralno-politično neoporečnost (tj. da soglaša s sedanjo uredbo in se podreja partiji). Omenjajo se procesi, obsojbe in ustrahovanja tako s strani osrednjih kot republiških oblasti, ki preprečujejo svobodno kroženje leposlovnih del. Nadalje jugoslovanski književniki izjavljajo, da „hočejo sodelovati s književniki vsega sveta, zavračajoč pri tem vse oblike umetnih delitev, ovir in zapor za svobodno kroženje idej in besed“.

(dalje na strani 39)

france bevk

kaplan martin čedermac

to osrednje bevkovo
delo je bil odziv na
fašistično zatiranje
beneških slovencev

Italijanska oblast v Beneški Sloveniji prepove rabo slovenskega jezika v cerkvi in celo pri verouku.

Ta prepoved silno prizadene šestdesetletnega kaplana v Vrsniku Martina Čedermaca. Slovenske katekizme poskrrije. Prvo nedeljo pri maši pa spregovori zaradi strahu pred oblastjo v Italijanščini. Tega mu je žal in sklene, da se bo oblasti upri. To zaupa svoji sestri, ta pa Žefu Kljnjonu, ki zahaja k njej. Žef ga ovadi oblastem.

Pri Čedermacu se zglosi orožniški poročnik. Ker ga ne more pripraviti do tega, da bi pridrgal Italijansko, ga odpelje k policijskemu prefektu v Čedad.

Vso tisto pot ni mnogo mislil nase, ničemurnost mu je bila zamamila bridkost.

A v avtomobilu, ki ga je naglo vozil v negotovost, da so švigale mimo zabrisane podobe hiš, dreves in ljudi, ga je hkrati zapustila vsa lahkomišelnost. Lotila se ga je potrlost, globoko se mu je zasmililo staro telo in sivi lasjé. Z živo bolečino je pomislil na mater; kaj bo, ko zve? Do konca ji bo obtežilo dušo in jo zagrenilo; pokopalo jo bo.

Ta misel ga je strašno zapekla, da se je ves sključil in zastokal.

Poročnik se je z vprašujočim pogledom ozrl po njem.

Kaplan je zatiral bolečino, četudi se mu je še zmeraj stiskalo srce. Zastrmel se je skozi brušene šipe, kakor da ga neizmerno zanima struga Nadiže med polji. Hkrati pa ga je ob novi misli obšla strašna mržnja do preganjavcev; roke je držal med koleni in jih krčevito stiskal v pesti.

Pet tisočakov? Če doživi sto let, ne pozabi te žalitve. Kakor da so mu táko zahtevo brali v očeh, ali da nosi na čelu pečat Judeža Iškarjota. Kako bi se bili sicer upali?

Takrat, ko so bile izgovorjene tiste besede, ga je zasklelelo, zgrozil se je, kri mu je udarila v obraz, a se ni utegnil dlje pomuditi pri tem; bil je samo trenutek, blisk, ki se kot svetla luč iznenada prikaže iz teme in zopet ugasne.

Toda zdaj, ko je sedel pogreznjen v mehko blazino in so drveli po gladki cesti, mu je spomin na tisti trenutek jasno vstal v zavest, zrasel do oblačnega neba, tekkel kot senca poleg avtomobila in se ni dal odgnati.

Ne, saj bi on tega ne bil storil. Nikoli, pa če bi moral za lakoto umreti. A že samo to, da so se mu upali ponuditi, ga je neizmerno peklilo . . .

Ali se ne muči le zaradi svoje preobčutljivosti in nazadnje ni tako hudo? Ne, hudo je, hudo, trikrat in stopkrat hudo.

To se ni dalo odgnati s skomizgovanjem ramen. Čutil se je grozno ponižanega pred Bogom in pred samim seboj. Usodna veriga, zlò se niza na zlò, vse drvi nekam v prepad.

Pod težo misli je bil ves zlezal na kup; zavedel se je in se vzravnal. Izmučen je gledal na mestno zidovje in na hiše ob straneh. Že so bili dospeli v Čedad.

Avto je obstal na ozkem, tlakovnanem trgu; izstopili so. Čedermac se je počutil tako zbitega, kakor da je vso pot peš tekkel in gazil po svojem srcu . . .

Dan se je že nagibal proti večeru, nebo se je polagoma jasnilo, širok pramen večernega sonca je sijal na mestne strehe. Po ozkih ulicah so se pretakali ljudje, posedali za mizicami pred kavarnami. Ob vogalu starinske palače je stala skupina ljudi in čakala na avtobus, da jih popelje skozi Nadiško dolino. Med njimi je bil don Jeremija.

Prijateljta sta se ozrla, se začudila, si stopila naproti in si toпло stisnila roke.

„Kaj pa je hudega?“ je vprašal don Jeremija zaskrbnjeno in pomignil na orožnika. „Kaj se je zgodilo?“

Čedermac se je smehljajal, a je bil po vsem videzu kot izgubljen otrok, ki je med tujimi ljudmi iznenada zagledal znanca.

TELOVSKA PROCESIJA na Gorenjskem. „Praznika svetega danes radujmo se!“

„Saj vidiš, v kakšnem spremstvu sem.“

„Ali ti je ušla kaka neprevidna beseda?“

„Kaj še! Zopet so me pestili, a se nisem vdal. To je. Kratko zasliševanje, pravijo . . . Kdo ve? Da bi ti mogel vse povedati! Saj pridem k tebi, če bom prost. Upam, da bom . . .“

„Kar zdaj povej!“ je silil don Morandini; bil je ves zbehan in preplašen.

„Ne, ne zdaj!“ se je Čedermac silil v smeh. „Saj ni nič takega . . . Vrag mi je ponujal cel zaklad, da bi mu prodal dušo. Pa je nisem. Zdaj pa skoraj vse veš. Jutri me ne bo doma. V Videm pojdem od Poncija do Pilata, ne dam se kar tako. Bom pa še jaz nesramen,“ se je suho zasmejal.

Poslovila sta se. Don Jeremija je zresnjen, prepaden strmel za svojim prijateljem, ki je z orožnikom izginil v množici.

Minute so bežale, v oddaljenem zvoniku je bilo četrta za četrto. Čedermac je še vedno čakal. Bil je ves v bolestni živčni napetosti, a se je pomirjeval s tem, da se je oziral po čakalnici. Na steni sta viseli dve pokrajinski sliki v širokih pozlačenih okvirih. Razen težkih zaves na oknih ni bilo ničesar drugega, kar bi oživilo sobo. Temnice so bile do polovice spuščene, med stenami je visel mrak.

Hodil je sem ter tja po preprogi, stopal tako tiho, kakor da se boji motiti tišino. Pogosto je pogledoval na uro, vedno pogosteje, slednjic vsakih pet minut, postajal nemirnejši od trenutka do trenutka. Mučil ga je grd občutek, kakor da tiči za tem čakanjem kaka zaseda. Hkrati mu je bilo tudi prav tako, da se medtem do konca pripravi in dodobra razmisli.

Pravzaprav, če je dobro preudaril, ni imel česa razmišljati. Čemu bi naprej pripravljaj besede, ki bi jih morda potem nikoli ne izustil?

Z bridkostjo in jezo, ki je ni mogel potolažiti, je v duhu obnavljal dogodke prejšnjega dne, posebej prejšnjega večera. Hoteli so ga preplašiti, ga spraviti na kolena. Kako otroških, preprostih, žaljivih sredstev so se posluževali! Morda bi bili dosegli svoj namen, če bi jih ne bil do dna spregledal. Tako pa je bilo vse tako smešno, da mu je krohot vstajal v grlu, a hkrati ga je dušilo grenko ponižanje. Izgubili so igro.

Oddahnil se je, teža negotovosti mu ja padla z ramen, navdajalo ga je zmagoslavje, a na dnu je ležala grenčica. Komedija se bo nadaljevala. Kakšen bo njen konec? Tega nihče ne more vedeti.

Tisto noč je slabo spal, venomer se je premetaval na ležišču. Ne le zato, ker ni bil vajen ležati v tuji postelji, ampak tudi zato, ker se je nenadoma počutil strašno postaranega in izmučenega. In to je bil morda šele začetek. Saj bo še zbolel.

Hkrati ga je mučil občutek ponižanosti. Kaj je storil, da ravnajo z njim kakor s hudodelcem? Jalovo prerokanje z ljudmi, ki ne poznajo ne srca ne logike. In čemu so tako trdo zgrabili prav njega, samo njega?

Ledenomrzlo mu je leglo na srce. Mržnja, ki ga je navdajala vso pot, se mu je potrojila in mu zastrupljala kri.

Kako je bil že rekel donu Jeremiji? Od Poncija do Pilata! Hotel je vedeti, kako je z njim, da se v nočeh ne bo zaman plašil iz sanj.

Ni ga bilo strah razgovora, ki ga je čakal, četudi naj bi bil v bistvu še tako oster in naj bi se dotikal še tako kočljivih vprašanj. Kresanje besed in misli je prijetno, razburljivo, kakor da bi sedel za igralno mizo.

Zavedal se je: biti mora od sile miren, do kraja previden, da ne zleti v kako nastavljeno past. Morda mu bo vsak trenutek sproti vdahnil pravo besedo. Vprašanja se ne bo smel dotakniti s cerkvenega stališča, da ne naleti na popolno nerazumevanje in odpor. Zadevo mora slikati

kot nevarno za državo; tako bo najlaže odbijal napade . . .

Pretekla je ura . . .

Da bi premagal nemir, ki se ga je loteval vedno huje, se je zagledal v okno. Za zaprto šipo se je mučila muha in brenčé zaman iskala izhoda. Rada bi živela.

Zaverovan v njen boj se je nehote spomnil besed in nekega govora pred leti: „Vi ste stenice, ki ste se nase-lile v naši hiši . . .“ Besede so ga bile zapekle, nikoli več mu ne pojdejo iz spomina.

Bridek nasmeh mu je skrivil ustnice. V tem trenutku se mu je zazdelo vse prizadevanje jalovo do obupa . . . Najrajši bi bil na mestu odšel . . .

V tem trenutku se mu je zazdelo vse prizadevanje jalovo do obupa . . . Najrajši bi bil na mestu odšel . . .

V naslednjem trenutku je vstopil sluga.

„Prosim, prečastiti! Ekscelenca prefekt vas čaka.“ Martin Čedermac je vstopil.

Za trenutek je obstal za vrati, pogled mu je splaval po prostorni, nekam prazni sobi, z veliko pisalno mizo ob zadnji steni. Stojala z leksikoni in spisi, v zeleni posodi bujna aspidistra, velika, čez polovico stene segajoča podobna človeka z jeznim izrazom na ustnicah in ostrim pogledom. Prefekt je sedel tik pred njo; bila je kot ozadje, s katerim se je zlival v svoji črni uniformi.

Mlad, širok obraz olivne polti in črnih, gladko počesanih, svetlikajočih se las: Po naravi ljubeznive oči so se mu silile v strogost; tudi uradni togi izraz obraza je bil malce narejen. Vse na njem je kazalo na prirajeno uglajenost meščana, ki je zavzel odlično mesto.

Gospod Martin se je pogreznil v nizek usnjen naslanjač ob pisalni mizi.

„Hvala, ekscelenca!“

Gledala sta se nekaj trenutkov, kakor da se do konca presojata, nato sta se oba hkrati nasmehnila.

„Prečastiti, zdite se mi tako znani! Ali se nisva nekoč že videla?“

Da, Čedermac ga je na videz poznal že od prej. Ni si tajil, da mu je na pogled vzbujal simpatijo in zaupanje. V trenutku mu je skopnelo pol mržnje, vlilo mu je poguma, a hkrati ga je razorožilo.

„Da, ekscelenca,“ je odgovoril. „Ob blagoslovitvi občinskega vodovoda . . .“

„Da, res! Nisem se motil. Za obraze imam dober spomin, le za imena . . . posbno za vaša imena . . . Kaj pravijo ljudje? Ali so zadovoljni?“

„Vodovod je velik blagoslov za naš okraj.“

„Režim stori vse, kar je v njegovi moči,“ je prefekt

naglo poprijel. „V tem pogledu se še nikoli ni toliko stori-lo. Le priznajte! Umevno, da zahteva to tudi marsikate-ro žrtev . . . ne le žrtve posameznikov . . . Nekateri pa tega nočejo in ne morejo razumeti,“ je pozorno pogledal Čedermaca, „in nasprotujejo režimu, ki se trudi za javno blaginjo . . . Ali ni tako, prečastiti?“

Čedermaca je za trenutek zmedel predirni, malce loka-vi pogled. Zadnje besede so se očitno nanašale na do-godke zadnjih tednov.

„Ne, ljudje so le hvaležni. Poznam jih in lahko mirno trdim, da pri njih nikoli nisem opazil niti najmanjšega nasprotovanja.“

„Ne mislim ljudi,“ je rekel prefekt s poudarkom. „Kmetje so dobri, mirni, delavni, vdani; proti njim še ni-koli ni prišla nobena pritožba. Žal, da tega ne morem trditi o njihovih dušnih pastirjih . . .“

Gospod Martin je bil zbezan; prišel je, da bi napadal, a se mora braniti. Hkrati mu je bilo to tudi po volji; po-govor je brez slepomišenja načel jedro stvari. Treba je bilo le navezati besedo.

„Ne spominjam se, da bi bil kdaj dal povod za naj-manjšo pritožbo,“ je rekel pritišano, stisnilo ga je za srce. Že se je zopet opogumil. „Toda jaz bi se imel pri-tožiti zaradi mnogočesa,“ je napadel. „Prav to me je dan-es privedlo k vam, ekscelenca . . .“

„Tako?“ Prefekt se je narejeno zavzel. „Le vesel mi je, da se obračate naravnost name,“ je vzel svinčnik in ga

zopet spustil na mizo. „Kakšne so vaše pritožbe, prečastiti?“

Iz glasu je zvenelo rahlo roganje.

Vse ve, je pomislil Čedermac; obvestili so ga, a se prenareja. Ta trenutek bi mu bila ljubša surova odkritost.

„EksceleŃca, morda vam ni neznano, kaj se godi zadnje čase. Čudim se takemu ravnanju z menoj, samo z menoj,“ je poudaril, „že glede na moja leta, če se ne ozirate na moj stan . . .“

Obšlo ga je tako razburjenje, da mu je vzelo glas.

„Vse mi je znano,“ je rekel prefekt po trenutnem premolku. „Toda nisem vedel, da se je trdo ravnalo z vami. To ni moja krivda, zgodilo se je proti moji volji. Zagotavljam vam, da se poslej kaj takega ne bo več pripetilo. A da se je pozornost oblasti obrnila prav na vas, v prvi vrsti na vas, zato je moral biti povod, verjemite! Ali se ničesar ne spominjate?“

Čedermac je bil znova potisnjen v obrambo. Misli so mu mrzlično delovale, a se ni mogel spomniti ničesar, kar bi ga količkaj obremenjevalo.

„Ničesar nimam na vesti, eksceleŃca.“

Prefekt se je nasmehnil.

„Ne spominjate se? Izrazili ste se, da se nikoli ne uklonite, da ste pripravljeni prevzeti vse posledice in da se niti ječe ne bojite,“ ga je motril skozi rahlo stisnjene veke. „Ali ni tako, prečastiti? Glede ne vašo starost in

ugled bi nam bil vaš pristanek posebno dragocen; mlajšim bi dali dober zgled. Vi pa se upirate . . .“

„Moram!“ je Čedermac goreče vzkljnil. „Kot duhovnik ne morem storiti drugače . . .“

„Kot slovenski duhovnik, recite!“ mu je prefekt segel v besedo. „Ne pozabite, prečastiti, da pred menoj ne sedite kot duhovnik, pač pa kot državljan. Zdi se mi, da vaše ravnanje sloni na nekem osnovnem nesporazumljenju. Te zadeve ne smete presoјati s cerkvenega stališča, to je docela zgrešeno. Vprašanje, ali kot duhovnik lahko pristanete na to, so uredili že drugi; midva ne smeva in ne moreva spreminjati njihovih odločitev. Zdaj je samo stvar izvedbe, zgolj policijska zadeva. Ne moremo več trpeti, da bi se nadaljevala protidržavna propaganda na prižnicah.“

Besede so bile izgovorjene odločno, vendar brez ostrosti. Čedermac jih je že slišal od poročnika, pozneje od komisarja, četudi niso bile povedane s tisto odkritostjo, ki jo je prefektu dovoljeval visoki položaj. Zadele so ga, pomračil se je in se ves trd zastrel v podobo na nesteni.

Ni bilo časa za občutke. Zdrznil se je, naredil kretnjo, kakor da se hoče dvigniti, a je obsedel.

„V cerkvi sem zmeraj oznanjal le božjo besedo.“

Prefekt je sprejel ta odgovor za bolj ali manj spreten izgovor, nekaj trdega mu je stopilo v zresnjene oči. V nekaterih vprašanjih, ki so se tikala države, ni poznal ugovora . . .

Kot mlad, goreč nacionalist je bil odšel v vojno, ob pohodu na Rim je bil v prvih vrstah. Dokazal je dovolj gorečnosti in zmožnosti, da se je v službi naglo povzpel kvišku. Zanj ni bilo preteklosti, nekdanji politični in kulturni boji so mu bili tuji, duhovnikov ni sovražil, a jih tudi ni ljubil. Sovražil ali ljubil jih je le toliko, kolikor so nasprotovali ali sodelovali pri boju za dosego narodnega cilja.

„To trdite vi,“ je skrivil ustnice. „Toda mi imamo v rokah dokaze. Prečastiti, zdaj ne govorim izrecno o vas.“

„Če imate dokaze proti komurkoli,“ je rekel Čedermac s trdnim glasom, „zakaj ga ne postavite pred sodišče? Saj imate postave za obrambo države. Tedaj naj bi nastopile tudi priče.“

Prefekt ga je motril nekaj trenutkov. Ne, „il prete slavo“ (= slovenski duhovnik) se ni prenarejal, preveč iskrenosti mu je velo iz glasu. To mu je omililo strogost, oči so mu dobile zopet mehkejši izraz.

„Res, otipljivih dokazov žal ni,“ je priznal z neopredeljivim nasmehom. „Besed ni mogoče ujeti in obdržati. Toda verjamemo zanesljivim pričam, ki so nam to zatrdile; teh pa iz razumljivega razloga ne moremo izdati.“

„Priče, ki morda niti ne razumejo našega jezika,“ je vzkljnil kaplan.

„Ne, ne; vi se motite, prečastiti! Priče, ki dobro razumejo vaš jezik, ki so vaše narodnosti,“ je prefekt poudaril besedo za besedo. „Morda — morda, pravim! — so celo vašega stanu.“

Čedermac je za trenutek umaknil pogled. Bil je globoko zadet, leden srh ga je spreletel po telesu, a hkrati mu je tenka bolečina z iglo predrla srce. Misel, proti ka-

teri se je zadnje dni bojeval, je kot utelešena senca stala pred njim. Skubin! Moj Bog, saj ni hotel napolcevat, vendar se je v tem trenutku čutil zanj neizmerno oblatenega. Stiskalo ga je v grlu, za hip ga je popolnoma razorožilo. Sključil se je kakor pod bremenom, se zavedel in se znova vzravnal.

„Morda, ekscelenca,“ se mu je tresel glas, „morda imamo kakega nasprotnika, ki se je iz sebičnih namenov ponižal do obrekovanja. In če bi tudi bilo res — ali naj zaradi ene suhe veje posekate celo drevo in ga vržete v ogenj?“

Prefekt je skomignil z rameni.

„No, recimo, da smo v zmoti. Recimo! Toda že dejstvo, da pridigujete v nekem tujem jeziku . . .“

„V domačem jeziku, katerega edinega ljudje razumejo.“

„Motite se, prečastiti. Ljudje razumejo tudi naš jezik.“

„Ekscelenca, govorim o ljudstvu, iz katerega sem izšel in vse življenje prebil v njegovi sredini. Ne razume toliko, da bi s pridom sledilo božji besedi.“

Prefekt je bil neprijetno zadet.

„Prečastiti, ne zanikajte pomena naših šol!“ je svareče dvignil glas.

„O šolah nisem govoril, ekscelenca.“

„Tudi če je res, kar trdite, vaši razlogi le podpirajo naše odločitve in dokazujejo njihovo neobhodno potrebo. Cerkev bi morala podpirati šolsko vzgojo, a vi ste le rušili njene uspehe. Poslej se to ne sme več goditi.“

„Cerkev ni osnovna šola.“

„Cerkev ni osnovna šola, pravite? In vendar ste pri verskem pouku učili otroke branja v tujem jeziku. Kako se to ujema?“

Besedni dvoboj je bil od stavka do stavka strastnejši, bolj vroč, neizprosnejši, četudi se je še vedno gibal v mejah vljudnosti.

Čedermaca je bilo neznansko utrudilo, misli so se mu zapletle. Obhajali sta ga žalost in jeza, na um so mu prihajale same bridke besede, ki se jih ni upal izreči.

„Priznajmo si,“ je rekel slednjič z vzdihom iz polnega srca, „vi hočete iztrebiti naš jezik.“

Prefekt je molčal.

„Vse kaže, da je tako; dovolite, ekscelenca! Čemu bi si tajili? Morda je vaše mnenje, da to zahtevajo koristi države. Toda dovolim si pripomniti, da je učinek prav nasproten.“

Prefekt je naglo dvignil glavo.

„Kako to mislite, prečastiti?“

„Kako naj to izrazim v kratkih besedah? Poznati bi morali našo zgodovino. Poudarim le, da smo bili stoletja zvesti podložniki beneške republike, pozneje smo enodušno glasovali za združeno Italijo, da ne omenjam žrtev v svetovni vojni. Kot državljani se čutimo Italijane, četudi se ne bojimo priznati, da smo Slovenci. Zdaj pa, ko branimo svoj jezik, se nam očita, da smo Jugoslovani. Ekscelenca, na svoja ušesa sem to slišal. Našim mislim, vsiljujete neko drugo državno pripadnost, o kateri se nam prej še sanjalo ni. V dneh, ko so se naši ljudje po vaši zaslugi začeli bolj živo zavedati svojega jezika, ne more to ostati brez posledic. In tega ne bomo krivi mi.“

Čedermac je govoril vroče, kakor da bi hotel položiti v te besede vso moč verjetnosti in dokaza.

Prefekt je vrtel svinčnik v rokah in gledal v mizo, kakor da mozga neko misel.

„V teoriji bo morda tako,“ je slednjič spregovoril. „V teoriji. To so skrajne možnosti, na katere ne moremo računati. Ljudje naglo pozabijo in se vdajo, če ni podpivavcev. Vi, prečastiti, pa pozabljate na nekaj drugega. Prej vas je v naših mejah živela le peščica, a zdaj ste dobili močan prirastek z razvito narodno zavestjo. Ne maram pretiravati, vpliv bi bil morda le neznaten, a s časom — kdo more vedeti? Pa to še ni vse. Še na nekaj drugega moramo misliti, prečastiti. Danes je onstran meje slovanska narodna država. Če bi živeli kje v sredini polotoka, bi vam nihče ne kalil miru. Mi smo širokosrčen narod; še urojencem v kolonijah dovoljujemo šole in bogoslužje v njihovem jeziku ter gojitev narodne kulture.“

Tu pa že zgolj s tem, da ste, spravljate nedotakljivost naših narodnih meja v nevarnost.“

Čedermac je bil prepaden nad odkritostjo, ki ga je do konca razorožila.

„Torej smo neizbežno obsojeni na smrt?“ je bridko vzkliknil.

Prefekt je umaknil pogled. „Vem, da je to kruto,“ je rekel. „Toda koristi države se ne smejo ozirati na čustva posameznikov ali majhnih skupin. Ona ima pred očmi cilje, katerim se mora ukloniti vse drugo. To pa, kakor sem že poudaril, ne zahteva žrtev samo od posamezni-

„Torej smo neizbežno obsojeni na smrt?“

kov. V tem pogledu je vsak upor, vsaka beseda zaman.“

Dan ni bil topel, prej hladen, vendar je Čedermacu vroč pot oblival telo. Izčrpal je bil vse ugovore, položil v besede ves napor, zdaj je obsedel brez besed, brez moči ko cunjia. Prefektove besede so izzvenele kot konec razgovora.

Dvignil se je, prefekt ga je pospremil do vrat. Nenadoma ga je obšla taka žalost, tako obupen pogum, da je izrekel še poslednje, kar mu je bilo na jeziku.

„Ekscelenca, trdno verujem v Boga in v njegovo pravico. Tudi narodi bodo klicani pred sodbo. In tolaži me, da moj narod ne bo tisti, ki se bo moral zagovarjati pred Bogom.“

Prefekt, ki je veroval v pravico močnejšega, se je le sočutno nasmehnil tej zanesenosti.

„Prečastiti, verujte mi, da vas skušam razumeti in da predvsem cenim vašo odkritost. Tudi jaz sem bil bolj odkrit, kakor bi bil smel biti. In le žal bi mi bilo, če bi moral svoje osebno spoštovanje do vas omadeževati s kakim strogim ukrepom.“

Čedermac je razumel grožnjo; osupnila ga je.

„Ekscelenca, dejal sem že, če sem kaj zagrešil . . .“

„Ne, ne, prečastiti,“ mu je prefekt z lokavim nasmehom na ustnicah segel v besedo. „Tu ni govora o obstojnih zakonih in o ječi. Nekaterih prestopkov zakon ne omenja, a imamo zanje policijske ukrepe, ki so prav tako boleči in učinkoviti kakor zapor. Predvsem pazite na svoje besede, prečastiti! Včasih poslušajo tudi stene . . .“ In kakor da hoče zabrisati vtis poslednjih besed, je nenadoma vprašal: „Ali je v Vrsnik speljana električna energija?“

Čedermac je prepaden, kot omamljen stal na mestu; šele čez trenutek se je zavedal, da prefekt čaka odgovora.

„Do krčme je speljana,“ je rekl naglo. „Do cerkve in kaplanije še ne.“

„Poskrbeli bomo, da se to zgodi. Sam se bom zanimal za to.“

Čedermac se ni prav zavedel, kdaj se je znašel pred vrati na ulici, po kateri so se pretakali ljudje. Bil je že poldan; čez strehe so odmevali glasovi zvonov.

Že se je nočilo, ko je Čedermac stopil iz avtobusa in se po klancu vračal domov. Hodil je počasi, utrujeno, gledal v tla, v sivo kamenje, ki se je rahlo svetilo iz mraka, in trudno razmišljal.

Med razgovorom s prefektom se mu je porajala cela lestvica občutkov, a se pri nobenem ni utegnil pomuditi. Cel plaz misli, besed in vtisov, v katerih se je moral šele razgledati. Podnevi je bil preveč razburjen, ves v pijani omotici, ni se mogel zbrati. Zdaj, ko je sam stopal skozi mrak, so se mu obnavljale posameznosti in mu živo stopale pred oči.

Mislil je nase. Ni pozabil grožnje, pa naj je bila izrečena še s tako obzirnostjo. Namigavanje, ki se je nanašalo na neke neprevidne besede, ga je peklo kot žerjavica.

Grebel je po preteklosti, vroče kaplje potu so mu stale na čelu. Neki prizor se mu je dvakrat poblisknil pred očmi, a mu je zopet ugasnil. V tretje mu je kot živa podoba obstal v zavesti. Večer, on stoji v kuhinji, a pred njim Katina, ki ji govori zanesene besede.

Odločno je stresnil z glavo, toda prizor je ostal, ni se dal odgnati. Da, poročniku je govoril o posledicah, a o ječi, o svojem trdnem sklepu samo Katini. Komu je zaupala? Neznancu, ovaduhu, ki ga je mrzila vsa vas in se ga bala, četudi ga ni poznala, le on se ga ni bal. Zdaj pa ga je nenadoma obšel strah pred njim. Ozrl se je, kakor da ga čuti za svojim hrbtom.

bo še

iz našega zdomstva

razširi, raztegni se krog domovine . . .
kamor stopi mi noga — na tvojih sem tleh . . .
kamor nese me jadro — na tvojih valeh . . .
kamor hoče srce — pri svojih ljudeh . . .
(oton župančič)

anglija

Saj smo pravzaprav kar dober „team“, se je ugotavljalo na prvo „tajniško nedeljo tam v Rochdalu.

Kjer je dobra cirkulacija krvi, je organizem zdrav. In srce poje po ustih. Hvala Bogu za to vedno živo pripravljenost strežbe, službe. Mozaik sestoji iz polno majhnih delcev. Prav tako je z našo mašo, z našimi srečanji, Slovenskimi dnevi. Sestavljena so iz polno majhnih, skritih služb, opravil, ki jih nekdo mora napraviti.

Skrivnost veselja, ki ga naša maša, srečanje, prinese, leži gotovo v dejstvu, da so vse te službe in skrite postrežbe opravljene zastonj.

Tatjani in Franku Rozmanu iz Bedforda ponovno kličemo: Bog živi!

Kjer je zastonjskost doma (pripravljenost dati zastonj), tam je veselje doma. Zato tej potrošniški družbi daj dam, v kateri živimo, manjka veselja. Da, blagor čistim v srcu; zakaj taki ljubijo zastonj!

V Londonu smo konec aprila imeli v katedrali St. George mašo narodov. Po maši se je v bližnji dvorani vsak narod predstavil s kratkim sporedom. Slovence sta predstavila naša Trstenjakova Sonja in Tonček, ki sta nam zaigrala in zapela.

Vietnamski otroci so nas menda vse najbolj ganili. Tako daleč od rojstnega gnezda so nam v svojih ljubkih plesnih gibih govorili: vsi narodi bodimo med sabo bratje in ljubezen naj nas veže. Dal Bog!

50-letnico g. Ludvika Sadla. G. Anton Häuschen iz Wolfena pri Steyrju je sestavil priložnostno pesem in jo slavljencu recitiral. Ker nas g. Sadl pri naših prireditvah razveseljuje z igranjem harmonike, mu je naš center v znak hvaležnosti podaril košaro z darovi. Ker je g. Ludvik rojen v Franciji, je bila med darovi tudi steklenica francoskega vina. Želimo mu, da bi mu Bog dal še do sedaj lepih let. Po čestitkah smo se pogostili s poticami, ki jih je napekla ga. Anica Sadlova, zalili smo jih pa s pijačo, ki jo je daroval jubilat. Potem smo pa do treh popoldne prepevali, kakor že dolgo ne.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Na tretjo velikonočno nedeljo smo imeli božjo službo spet v prenovljeni cerkvi Srca Jezusovega v starostnem domu Riedenburg. Lepa nedelja po deževju je duhovnika na poti v Salzburg navdajala s strahom, saj je vabila ljudi ven v naravo. Pa je bila udeležba kar dobra. Največ vernikov je bilo iz Freilassinga, pa tudi Salzburžanov je bilo več kakor navadno. Po maši smo se pred cerkvijo malo pogovorili in potem odšli domov.

TENNECK — Na Belo nedeljo smo imeli božjo službo v Tennecku. Nekaj obiskovavcev je bilo takrat doma, pa so prišli drugi, da je bilo število navzočih kakor običajno.

Izseljenskem duhovniku se zdi zelo važna tudi srečanja po maši. Namen imajo utrjevati slovensko skupnost, medsebojno družabnost. Pri tem državljanstvo ne igra nobene važnosti, slovenski materinski jezik in vera sta tista člana, ki nas

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Od Bele nedelje naprej je naše bogoslužje v karmeličanski cerkvi šele ob pol desetih. Karmeličanke so prosile, če bi mogli začeti četrt ure kasneje, ker se njihovo bogoslužje včasih zategne in tako ni treba biti v skrbeh ter na koncu z mašo hiteti.

V maju smo imeli po maši vedno *šmarnice*. Peli smo litanije matere božje in jih zaključili z blagoslovom.

Tudi v centru je kar živahno. Na tretjo velikonočno nedeljo smo slavili tri *rojstne dneve*: ge. Kristine Schweighoferjeve, g. Tkalca in g. Stanka Duhaniča. Posebno veselo pa je bilo na prvo majsko nedeljo, ko smo obhajali v naši skupnosti

združujeta v veliko družino. Vse premalo znamo ceniti ta srečanja. Pa to ne velja le za Tenneck, temveč za vse slovenske skuposti v Avstriji. Zato moramo iskati poti, da srečanja ne bodo izostala, kjer so možnosti zanje dane. Le taki, ki so jim ta srečanja trn v peti, zabavljajo in kritizirajo in jih skušajo zatreti.

PREDARLSKA

Materinska proslava: Najlepši poklic, ki si ga lahko kdo izbere, je *materinstvo*. To je več kot poklic, to je danost in izvolitev, ki ga ne more vsak sprejeti, še manj pa do kraja izpolniti. To bi bilo potrebno v današnjem času poudarjati in gojiti, potem bi mati-žena bila spet „enakopravna“.

Proti pričakovanju se je zbralo veliko število mater z otroki in možmi na materinskem dnevu v nedeljo, 12. maja. V lepo pripravljene dvorane, s sliko Matere z otrokom v naročju in napis, so dajali domačnost in pozornost materam. Že pri sprejemu je dobila vsaka mati rdeč nagelj z zelenjem — simbol darovanja in ljubezni.

Spored je bil zelo pester: od deklamacij, pesmi, nagovora do nastopa folklornih plesov in domačih pesmi. Nagovor materam je imel g. Štefan, ki je naglasil poslanstvo slovenske matere, ki ga mora živeti tudi v tujini. Najvišje vrednote, ki jih imamo, so obsežene v Cankarjevih besedah: mati, domovina, Bog. In ostati tem idealom zvest, je naša „sveta“ dolžnost.

Otroški zborček je zapel več narodnih. Čeprav so bili glasovi še zelo nežni in boječi, vendar so zapeli pristrčno — dar otroka svoji materi. Vmes so nam zaigrali na harmonike, čembalo in električne orgle. Mladi umetniki so z velikim pogumom in dobre volje razveseljevali matere in vse, ki smo bili tam. Najbolj pogumno pa je zapel Aleksander prekmursko pesem in požel silno ploskanje. Tudi folklorna skupina otrok iz Rankweila je lepo dopolnjevala program.

Za narodne in umetne pesmi je poskrbel Trio Marjana Goltnerja. Ta je tudi po končanem „uradnem“ de-

lu poskrbel za veselo razpoloženje in zabavo.

Ob tem prazniku smo se spomnili tudi 40-letnice konca druge svetovne vojne. G. Štefan je recitiral Kajuhovo pesem: Kje si mati? Potem pa še Balantičeve: Velik greh, Zaman in Sen o vrnitvi. Pesmi je prebral iz njegovih poezij, ki so izšle po toliko letih v Sloveniji. Bil je namreč žrtev bratomorne vojne, ko je komaj 23-letni zgorel v Grahovem ob partizanskem napadu.

Še so se vrstili pozdravi in dobre želje našim materam. Na koncu je deklški duet zapel pesem za njihovo zvestobo v službi življenja. Za

V tihoti in zbranosti smo se pripravljali na veliko noč.

posrečeno povezavo je poskrbel g. Feri. Glasbeni del pa je pripravil g. Jože.

Ob tem dnevu je gotovo vsakdo začutil veličino materinstva, ki je bila poudarjena in blagrovana z različnih vidikov. Želja vseh pa je, da bi bile te besede uresničene tako s strani tistih, ki so jih izrekli in tistih, ki so jim bile namenjene. Vsem iskrena zahvala za ta prelep dan.

Vaše matere

Običaji gredo iz roda v rod.

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

G. Kazimir Gaberc že 25 let deluje na področju Charleroi-Mons-Bruxelles.

Ali se je kdo med njegovimi verniki spomnil na ta jubilej požrtvovalne zvestobe? Poslanstvo izseljenskega duhovnika je povsod težko, posebno težko pa je na področju g. Gaberca, ki se razteza na 50 različnih krajev. Kako naj bo prisoten povsod, kjer bi ljudje želeli? Vendar g. Gaberc vztrajno in zvesto vrši, kar je sploh mogoče. Zbira vernike k službi božji, prireja romanja in družabne prireditve, obiskuje bolnike, posreduje slovenski in krščanski tisk. Mesečno vsem svojim rojakom razpošilja svoj listič Med nami, ki ga urejuje z veliko ljubeznijo in tipografsko spretnostjo.

Vsa leta je na uslugo tudi hrvatskim vernikom, če izrazijo željo.

Veseli smo, ko vidimo, da verniki na tem obširnem področju znajo ceniti plemenito delo svojega duhovnika.

Ob njegovem in njegovih sodelavcev delovanju se je raztegnil krog domovine, kot pravi Oton Župančič. Mirno smemo reči, da je g. Kazimir Gaberc zaslužen za Cerkev in za

G. Kazimir Gaberc že 15 let deluje v Belgiji

našo domovino v tujini. Sam Bog ga je pripeljal v Belgijo.

Zahvaljujemo se mu za zgledno zvestobo Bogu in narodu in mu voščimo vsaj še 25 let veselega in plodnega delovanja.

Sobratje

SLOVENSKA VESELICA

Tokrat, žal, vreme ni praznovalo z nami: izredno deževno je bilo in celo s snegom ponoči! Navadno smo imeli prejšnja leta res sončno, kar je tudi pripomoglo k uspehu veselice. Vseeno se nas je zbralo kar lepo število: z otroki vred okoli 300; vsaj 80% slovenskega rodu! Ni nas grela sončna toplota, pač pa tista, ki so jo izžarevala naša srca: saj smo znova bili skupaj bratje in sestre, ki sicer živimo tako razkropljeno po zahodni Belgiji.

To veselico smo imeli v soboto, 27. aprila, v župnijski dvorani Familia v Gilly-Haies, Charleroi. Lepo so bili zastopani Bruseljčani in tudi oni iz Borinaže ter seveda rojaki in rojakinje iz Charleroi in okolice. Nekaj jih je prišlo tudi iz Pas-de-Calaisa, Francija, z g. Stankom Kavalarjem. Iz Eisdenu je pa prišel kar cel avtobus Slovencev...

Pri kulturnem programu je slovenski pevski zbor Slomšek iz Eisdenu zapel venček narodnih pesmi (moški in mešani zbor) pod vodstvom g. Vilija Roglja in žel lep uspeh. Od 19. ure do ene ponoči in še čez pa nas je zabaval ansambel Ota Lesjaka iz Hildena, Zahodna Nemčija, s svojimi polkami, valčki in moderno glasbo. Zelo lepo nam je zaigral in nam pričaral košček domovine v tujini. Vsi smo sledili nasvetu pesnika Otona Župančiča (Zdravica): "... za hip zdaj pozabimo, kaj nas muči..." in res v veseljem razpoloženju ter domačnosti preživeli večer. Ko smo odhajali na svoje domove, se nam je vsled snega zdelo, da smo silvestrovali...

Vsem organizatorjem te uspele veselice zahvala vseh Slovencev!

Izseljenski duhovnik je 14. aprila v Gilly-Haiesu med slovensko mašo *krstil* tretjega sina v družini Rušt-Cormont iz Charleroi: ime mu je Gwenaël. Čestitamo.

Letos bo *Slovensko romanje* v nedeljo, 30. junija 1985, v Scherpenheuvel (Montaigu) pri Diestu, na Flamskem. Točno ob 12. uri bo romarska sveta maša v baziliki s homilijo in petimi litanijami Matere božje z odpevi. Nazajgredé se bomo ustavili še v Louvain-La-Neuve. Več o tem romanju v junijski številki Med nami.

LIMBURG-LIÈGE

V Eisdenu nas je živo prizadela *nepričakovana smrt* ge. Jožefe Globelnik, vdove po ranjkem Antonu Globelniku. Go. Globelnik so vsi poznali, ker je bila gostoljubna in prisotna povsod, kjer so se zbirali Slovenci. Bila je v Lurdu, Rimu in Jeruzalemu. Vseh zadnjih 40 let ni manjkala pri nobeni slovenski maši in nobeni slovenski prireditvi na našem področju. Zaradi nesreče pred leti je zadnje čase težje hodila, a je še vedno pridno obdelovala svoje vrtove. Rada je obiskovala bolne in oslabele, pridno se je dopisovala z osamljenimi, za vsakega je imela dobro besedo. Zelo je bila navezana na našo domovino. Ko je šlo za slovensko ali kako drugo dobro stvar, je velikodušno odprla svojo denarnico. Bila je prijateljica dobrih knjig. V njej smo skratka imeli pravo krščansko in slovensko mater. Njen pogreb je pokazal, kako so jo Slovenci in drugi spoštovali. Cerkev je bila polna kot za velike praznike.

Bila je žena **DOBRE VOLJE**.

Kako bomo veljavno počastili njen spomin?

Izrazili smo sožalje svojcem, pokropili smo jo, molili smo zanjo, se udeležili pogreba. To je lepo. A prepoceni. To nas stane premalo. To more biti gola formalnost, stvar družbene etikete.

Veljavno, življenjsko bomo počastili spomin te dobre žene, če se bomo resno trudili ostati ali... postati **LJUDJE DOBRE VOLJE**. Če se bomo vse problematike našega izseljenskega, narodnega in verskega življenja lotevali z **DOBRO VOLJO**. To se pravi, da naših zadržanj, naših stališč in odnosov ne bodo narekovala naše muhe, ne naša sebičnost, ne naša strahopetnost, ne na-

ša ošabnost, ne naša lenoba, ne trenutne osebne koristi, temveč ČUT ZA ODGOVORNOST, ki nas vleče iz našega zapečka ven na cesto, v javnost, kjer se odigrava naše skupno življenje. Tam moramo SODELOVATI in POMAGATI z DOBRO VOLJO — pa še nekaj dodajmo: z veliko BISTROVIDNOSTJO, po Cankarjevem načelu: „Bogu otroci, narodu sinovi, nikomur hlapci“.

Žene, kakršna je bila ga. Jožefa Globelnik, so pravi dar božji za našo skupnost, svojo okolico in ves naš narod. Pokažimo se vredne takih darov. Bodimo ljudje DOBRE VOLJE...

Hčerki ge. Zinki, sinu g. Jožefu, njunima družinama, sestri ge. Ljudmili in ostalim sorodnikom izrekamo krščansko sožalje.

Lep obisk iz Maribora. — V petek, 3. maja t. l., je v Eisdenu nastopila folklorna skupina Študent iz Maribora. Odlično so zaplesali vrsto plesov, med katerimi so bili gorenjski, prekmurski, vlaški, šopski ples in dekljiško kolo iz Dalmacije. V odmorih nam je študentovski oktet iz Maribora občuteno prepeval slovenske narodne pesmi. Nastop so študentje zaključili z zelo živahnim in slikovitim štajerskim pustovanjem. Čeprav je bil petek, so rojaki, Flamci in drugi lepo napolnili dvorano.

Večer je v sodelovanju s kulturnim svetom občine Maasmechelen organiziralo društvo Slomšek. Slomškov mešani zbor je goste pozdravil z dvema priložnostnima pesmima. Predsednik g. Žabot in tajnik g. Revinšek ml. sta z gosti izmenjala pozdrave in spominske darove. Gostje in gostitelji so pozno v noč ostali v dvorani v veseli prijateljski družbi.

Iskrena zahvala gostom in gostiteljem.

Upamo, da bo srečanje z ugledno folklorno skupino iz Maribora rodilo ugodne posledice za Veselo mladino. Ni lepega plesa brez REDNIH vaj. Vaje so včasih problem posebno za študente. A nič ne nastane samo po sebi. Za vsako lepo stvar so žrtve vsakdanji kruh. S to staro

† Jožefa Globelnik je bila žena dobre volje

resnico se bo prej ali slej morala sprijazniti tudi naša mladina.

Veseli smo bili, da smo imeli čast sprejeti in pogostiti slovenske študente. To so prihodnji vodniki slovenskega naroda. Kako se pripravljajo na to važno poslanstvo? Zaskrbljeni smo, ker se oblikujejo v nezdravih okoliščinah. Kdo to trdi? Jugoslovanski književniki so 21. 4. t. l. imeli v Novem Sadu svoj kongres. V svojem sporočilu poudarjajo, da mora pisatelj biti VEST svojega časa in družbe, v kateri živi, da je torej ustvarjalec in kritik. Naše šole v domovini so se po njihovem mnenju spremenile v DUHOVNO PUŠČAVO. „Današnje šole v Jugoslaviji, namesto da bi učile misliti in doživljati“, pravijo, „oblikujejo rodove nezmožnežev“. „Taka družba je brez sedanjosti in brez bodočnosti, preteklost pa ji obrača hrbet.“ Tako zaskrbljeno govorijo književniki v naši domovini.

Pogled v prihodnost je torej temen.

Vse zavisi od razvoja naše družbe doma.

Mi moremo pomagati le z DOBRIM ZGLEDOM.

Toda, česar nimamo, ne moremo dati.

Kaj smo mi?

Delo ustrahovanega ljudstva? Del potrošniške, na smrt obsojene družbe?

Ali pa smo del, delček slovenskega NARODA s tisočletno zgodovino, naroda kosezov in svobodnjakov, naroda, ki ve, kaj je in kaj hoče, mučeniškega naroda, ki je trdno odločen graditi si svojo prihodnost v skladu z RESNICO, PRAVICO in SVOBODO?

Zares! Kaj smo mi?

Če nimamo OSEBNOSTI, je ne moremo pokazati in uveljaviti.

Ali bomo tudi za naše učilnice morali ugotoviti, da so... DUHOVNA PUŠČAVA?!...

Kakšen vtis so dragi gostje iz Maribora dobili o nas?

Blagor nam, če smo jih dvigali, če smo jim bili v duhovno in moralno oporo.

Razmislimo pošteno, kaj smo mi?!

francija

MONSINJOR STANKO GRIMS JE ODŠEL V OČETOVO HIŠO

Ko so se Slovenci v Merlebachu in okolici pod vodstvom Jožeta Kamina in Franca Felca pridno pripravljali na blagoslovitev njihove nove kapele v Domu in na skupno prvomajsko romanje k brezijanski Materi božji v Habsterdick, je 18. aprila nenadoma prišla vest: gospoda Stanka so našli mrtvega na svojem domu.

Stanko Grims je bil rojen v Škofji Loki 7. 5. 1901 in bil posvečen v duhovnika 29. 6. 1926. Dve leti je bil študijski prefekt v Zavodu Sv. Stanislava v Št. Vidu pri Ljubljani, nato pa 6 let kaplan v Št. Rupertu na Dolenskem.

Leta 1935, meseca februarja, je prišel med izseljence v Merlebach, kjer je z izjemo vojnih let, ko se je moral umakniti pred Nemci, deloval med našimi ljudmi. Leta 1963 je dobil častni naslov monsinjorja, leta 1976 pa je praznoval svojo zlato mašo.

Zadnja leta se je moral večkrat zateči v bolnico, toda njegov opti-

Velika množica naših rojakov je spremljala pok. msgr. Grimsa k zadnjemu počitku.

mizem in krepka narava sta ga vedno izvlekla tudi iz najtežje bolezni.

Ta zunanji okvir pa seveda ne poudari niti daleč bogastva njegovega vsestranskega življenja. Če bi hoteli orisati vse njegovo življenje in vse njegovo delo, potem bi morali opisati veselo in težavo (duhovne in materialne) ter žalosti in težke udarce ne samo vseh slovenskih izseljenskih družin in posameznikov v vzhodni Franciji, temveč tudi življenje domačinov in drugih narodnosti.

Mislím, da ni urada v vzhodni Loreni, kamor ni gospod Stanko leto za letom, mesec za mesecem, teden za tednom, dan za dnevom hodil in hodil s prošnjami in intervencijami za naše rojake: delo, stanovanje, plače, nesreče pri delu, pokojnine itd.

Gospod Stanko ni imel vedno za vsakega v žepu samo bonbone in cigarete; imel je predvsem za vsakega čuteče srce in je razdajal sebe in kar je imel, razdajal z odprtim srcem in odprtimi rokami.

Po vseh bolnicah je bil poznan kot vsakodnevni obiskovalec. Kakor hitro je namreč izvedel, da je kdo priklenjen na bolniško posteljo doma ali v bolnici, je že hitel na obisk ter prinašal duhovno in telesno tolažbo ter krščanski optimizem, ki je temeljil na globoki veri v Boga in v neomajni ljubezni do zemlje, ki ga je rodila.

Ko je leta 1983 dočkal izpolnitev svoje srčne želje, da je bil posvečen v duhovnika Jože Kamin in ko je g. Franc Felc prišel pomagat v Merlebach, je g. Stanko odložil svojo odgovornost in odšel v pokoj, pa je še vedno hodil k bolnikom, kolikor je le mogel, in njegova vrata so ostala odprta za vse, ki so se zatekali k njemu.

Toda gospod Stanko ni bil poznan samo med rojaki, tudi vsi domačini so ga dobro poznali in visoko cenili, saj je imel za vsakega vedno dobro besedo. Ko je od sobote, 20. aprila, do pogreba ležal v kapeli v Domu, so se prihajali poslavljati od njega poznani in nepoznani, od blizu in od daleč. Tudi najvišji državni zastopnik v pokrajini je poslal Misiji sožalni telegram in pri pogrebu so rojaki in domačini do zadnjega kotička napolnili prostorno merlebaško cerkev in tako dali javno priznanje 50-letnemu delu gospoda Stanka.

Pokopali smo ga v torek, 23. aprila. Pogreb je bil izraz naše vere, izraz hvaležnosti vseh prisotnih, izraz naše zavednosti in upanja v bodočnost. Pogreb je vodil škof Lenič iz Ljubljane ob asistenci g. Čretnika iz Pariza in g. Kamina. Prisoten je bil tudi škof iz Metz, msgr. Schmitt in somaševalo je 52 duhovnikov, 37 domačinov in 15 slovenskih izseljenskih duhovnikov iz Francije, Nemčije in Belgije, med njimi tudi prvi urednik Naše luči. Oba škofa, msgr. Lenič in msgr. Schmitt, sta vsak s

svoje strani občuteno in doživeto orisala lik pok. Stanka, medtem ko je Slomšek svojemu ustanovitelju pripravil v slovo čudovito mašo.

Po liturgičnih opravilih v cerkvi se je pogrebni sprevod vil po ulicah do pokopališča, kjer so bile zadnje molitve, na kar so se zastopniki društva Sv. Barbare, društev iz Pasde-Calaisa, društev Jadrana in Triglava ter g. Turk iz Stuttgarta s položitvijo vencev poslovlili od pokojnega, katerega je nazadnje pozdravil še njegov bivši ožji sodelavec g. Jankovič iz Tucquegnieuxa. Za zaključek je Triglav zapel poslovlilno pesem, ki je vsem segla do srca.

Slovenski pisatelj Ivan Tavčar, tudi doma v bližini Škofje Loke, je zapisal o materi, da je kakor sveča, ki gori in se porablja za druge. Tavčarjeva misel o materi velja v enaki meri za duhovnika, zlasti še za izseljenskega duhovnika, posebej še za slovenskega izseljenskega duhovnika, ki gara in dela in se muči v tujem okolju, kjer mnogokrat pogreša resnične domače toplote, razumevanja, pomoči in vsaj malega priznanja. Tako je potekalo in se izteklo tudi življenje gospoda Stanka, staroste naših izseljenskih duhovnikov. Odšel je v Očetovo hišo. Njegovemu spominu bomo najbolj zvesti, če bomo pogumno nadaljevali svoje odgovorno poslanstvo: da ponese v prihodnost luč naše vere in toploto domače besede.

Nace Čretnik

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, Impasse Hoche, poleg Slovenskega doma.

V nedeljo, 9. junija, se bomo udeležili maše ob pol sedmih popoldne v pariški katedrali, kjer bomo skupaj z drugimi narodnostmi in pariško Cerkvijo proslavili 1100-letnico smrti slovanskega apostola sv. Metoda.

Zaključek šole in praznik naših družin bomo proslavili v nedeljo, 16. junija. Naši najmlajši nam bodo uprizorili ZVEZDICO ZASPANKO.

Letošnjega prvomajskega srečanja ne bomo pozabili. Najprej so nam naši gostje — dramska skupina iz Štandreža pri Gorici (Italija) — dovršeno predstavili veseloigro MILIJONARJI V OBLAKIH, delo mladega režiserja in dramatika Jožeta Povšeta. Že preprosto a iznajdljivo pripravljeno prizorišče nas je priteg-

Folklorni večer

PESEM IN PLES DRUŽITA NARODE

V soboto, 29. junija, bomo imeli večer domačih plesov in pesmi. Gostuje slovenska folklorna skupina.

Ob osmih zvčer maša, ob devetih začetek srečanja v dvorani. Pridite, ne bo vam žal!

Na zdravje milijonom!

nilo, še bolj pa mojstrsko podajanje igralcev, katerim še enkrat izreka mo svoje čestitke in zahvalo, da so ob dvajsetletnici svojega delovanja prišli med nas in nam prinesli domačega veselja, ki je več vredno kot milijoni. Zahvaliti se pa moramo tudi Društvu Slovencev, ki jih je povabilo, in Branku in Vereni, gospe ma Ani in Angelci in vsem, ki so poskrbeli, da so imeli naši zamejski rojaki iz Gorice tudi prijetno bivanje v Parizu.

Srečanje se je nadaljevalo ob zvokih muzike, ki je pod vodstvom Vencija poskrbela, da je domače veselje teklo naprej in kjer so Tine pa mlada Beatrice in Ciril pokazali svoje sposobnosti, ki smo jih vsi občudovali.

Seveda ne smemo pozabiti vseh tistih, ki so skrbele in skrbeli, da ni manjkalo jedače in pijače. Vsakemu posebej in vsem skupaj iskrena hvala.

11. 4. je v Hôpital Tenon v Parizu umrl Božidar Planinc, ki je kot vodič in tolmač delal v Parizu. Rojen je bil leta 1945 v Ljubljani. Ko so 18. 4. odpeljali njegovo truplo v domovino, se je z duhovnikom zbralo lepo število prijateljev in znancev, da so se poslovili od pokojnega.

BEAUNE-LA-ROLANDE (Loiret)

27. aprila je nenadoma na svojem domu večno zaspala 33 let stara žena-mati Marija Hodnik rojena Cassaca. Ob pogrebu, ki je bil 2. 5., so domačini in rojaki napolnili prostorno cerkev v Beaune-la-Rolande in s tem pokazali svoje sočustvo-

Pok. Marija Hodnik (Beaune la Rolande)

vanje s težko prizadeto družino. Možu Vinku, otrokoma Vincent de Paul in Davidu ter vsem svojcem izreka mo svoje iskreno sožalje s prošnjo Vsemogočnemu, naj dà družini svojo pomoč ob tej težki izgubi.

LA MACHINE (Nièvre)

27. aprila je umrla Antonija Poljanec. Pokojna je bila rojena leta 1907 na Pristavi pri Planini. V Francijo je prišla leta 1938. Odkar je v aprilu pred devetimi leti zgubila moža Vida, je vedno bolj hiralala in zadnje čase se je morala večkrat zateči v bolnico. Pogreb 29. aprila

Predsednik Društva Slovencev v Parizu izroča spominsko knjigo g. Damjanu Pavlinu, predsedniku Katoliške prosvete na Goriškem.

Pok. Antonija Poljanec
(La Machine)

oči. Tolažil si se pa rekoč: „Imam pa vendar še eno mater, Marijo v nebesih!“

Skušal bom opisati tvoje ogromno delo, toda tudi če ne bi ničesar drugega storil kakor to, *da si ustvaril in organiziral v Habsterdicku božjo pot, francosko Brezje Marije Pomagaj*, kamor romamo vsako leto, si že veliko storil.

Tu moram omeniti, da sem te nekoč vprašal, če boš povabil na romanje tudi kakšnega škofa. „Seveda ga bom,“ si odgovoril, „saj je drevo lepše, če ima lep vrh.“

Letos te ne bo med nami. Med tem, ko bomo mi gledali Marijino podobo, boš ti gledal — upamo tako — živo Mater božjo, katero si tako ljubil in častil.

Kdaj si se vrnil v zavode, ne vem, kajti meni je medtem umrl oče in z mamo sva se preselila v Celje, kjer sem končal gimnazijo in maturiral. Vpisal sem se potem na filozofsko in po končanem študiju dobil mesto v Požlgji, česar pa nisem sprejel. Zaprošil sem raje za mesto šolskega upravitelja v Ambrusu pri Žužemberku. Tja me je prišel iskat pokojni izseljenski duhovnik g. Kastelic, ki je želel imeti nekaj učiteljev za kulturno delo med slovenskimi izseljenci v Franciji. Nameščen sem bil v Tucquegnieuxu, od koder sem hodil učiti tudi v Aumetz in okolico. Čez štiri leta pa si prišel v Francijo za izseljenskega duhovnika v Merlebach ti, dragi Stanko. Ko sva se videla, sem ga vprašal, če me še pozna. „Kaj bi te ne,“ je rekel, „saj se nisi nič spremenil.“ No, on se je pa, zato sem ga podražil: „Zavber postaven fant si postal. Vreden si, da bi ti najlepše slovensko dekle pripelo šopek na prsa.“ Ti si pa odgovoril: „Dekle mi ga ne bo pripelo, saj veš, da sem duhovnik, pripela pa mi ga je moja mama!“

Kmalu smo uvideli, da si kakor rojen za težko delo slovenskega duhovnika med izseljenci v Franciji. Zastavil si si tri naloge: spovedovanje, lov na divje zakone in slovenske šole. Večkrat si prišel k meni in se rad pohvalil: „Zopet sem dva para pripravil, da sta se cerkveno poročila. Slovenske šole pa jaz ne zmorem, zato boš prišel ti, Jan-

ko, v Merlebach. Res je hodil od Poncija do Pilata in dosegel, da je prišel v Tucquegnieux drug učitelj, jaz sem se pa leta 1937 preselil v Merlebach, kjer je bilo več otrok.

Leta 1937, 1938 in 1939 do izbruhaja vojne, so bila najina najpoldovitejša leta. Ustanovila sva slovenske šole v Merlebachu, Cretzwaldu, Jeanne d'Arcku in v Habsterdicku, razne pevске zборе, gledališke igre itd. *Stankovi načrti, katerih mu ni nikoli zmanjkalo, so postajali dejstva. Bog je blagoslavljal njegovo delo in prizadevanje.*

Vojna naju je zopet — žalibog — ločila. On je moral zapustiti Merlebach in se vrniti v Slovenijo, jaz sem šel pa nazaj v Tucquegnieux. Ko se je po strašnih dogodkih vrnil v Francijo, je bila njegova prva pot k meni. V tistih negotovih časih se pa nisem mogel več odločiti, da bi pustil službo tolmača na rudniku in šel v Merlebach. Prihajal je k meni, ostal tu nekaj dni in opravljal tudi pri nas službo izseljenskega duhovnika. Radi so hodili ljudje k njegovi maši. *Znal je lepo pridigati.* Nek delavec je rekel: Tega človeka bi pa rad poslušal tudi dve uri, če bi bilo treba, neka gospa pa: Rada bi še enkrat poslušala pridigo gospoda Grimsa, a je ne bom več, ker moje življenje se bliža koncu.

Ko sva govorila o mladini, je dejal: mladi mislijo: Vse bodi novo zdaj, staro preide naj. Stari se jim zdimo kakor nekake bremze, vendar je tudi „žlajf“ potreben, če ne, zdrkne voz hitro v kak prepad.

Slovenska kolonija Tucquegnieux je dala Bogu štiri redovnice in enega duhovnika. Tudi k temu si ti veliko pripomogel, dragi Stanko. Bog ti plačaj! Zadnjič sva se videla o veliki nedelji. Zvedel sem, da si *do zadnjega dne nosil Jezusa ubogim bolnikom.*

Molili bomo zate, Stanko, da bi ti Stvarnik, če ti že ni, spremenil ime svétnik v ime svetnik.

Z Bogom! Z Bogom, naš veliki prijatelj in dobronik!

Prvi maj letos ni bil tako vesel, kakor druga leta. Solze, ki so nam orosile oči ob pogrebu msgr. Grimsa, se niso še posušile in „venčani“

je pokazal, kako je bila priljubljena med domačini in rojaki. Sinu Tonežu in hčerki Jožefi naše iskreno sožalje. Naj ji Bog dà večno življenje skupaj z njenim možem Vidom, oba pa bomo ohranili v najlepšem spominu, saj sta bila vedno prijazna, odkrita in domača.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Monsinorju Stanku Grimsu ob odprtem grobu povedal dne 23. aprila 1985 njegov prijatelj in sodelavec Janko Jankovič

Dragi naš in moj osebni prijatelj Stanko!

V znak priznanja so ti podelili častne naslove kakor monsinjor, svétnik itd., toda ti si bil najbolj zadovoljen, če smo ti rekli Stanko, po imenu tvojega nebeškega zaščitnika.

Midva sva se spoznala v škofovih zavodih leta 1918/19. Bil si miren, previden študent. Žal si moral študij prekiniti, ker te je napadla takrat razširjena bolezen jetika.

Tvoja dobra mama te je vzela domov in te začela sama zdraviti. Bila je namreč ne samo priznana babica temveč je poznala dosti domačih zdravil. Res se ji je posrečilo, da te je obvarovala najhujšega in ti vrnila zdravje, o čemer si rad pripovedoval.

Ljubil si svojo mater in kadar si nam pravil o njej, te je zmeraj stiskalo v grlu in solze so ti orosile

maj ni bil tako razcveten kot navadno. Oblaki so nam zakrivali sonce in hoteli jokati z nami.

Naslednik msgr. Grimsa se je s svojimi sodelavci zelo potrudil, da smo v lepo okrašeni cerkvi poslušali lepe pridige, molili, peli in počastili našo nebeško Mater. Po sv. maši, katero je opravilo osem duhovnikov, nam je v dvorani gosp. Kamin pripravil tudi okusno kosilo. G. Gajšek in pevke so skušali ustvariti prijetno razpoloženje; vendar spomin na dragega prijatelja, priljubljenega Stanka, je bil še preveč svež. Tako v cerkvi kakor v dvorani so ga naše oči zaman iskale. Kako bi ga ne, saj je on ustanovil priljubljeno „francosko Brezje“ in bil duša romanja.

Kje so časi, ko se je pred cerkvi-jo ustavilo pet, šest, sedem velikih avtobusov, iz katerih so se vsuli pobožni romarji. Stari bolehajo in umirajo, mladi pa ubirajo druga pota.

Vendar iskrica upanja še tli v nas, da bo Ona — Mati usmiljenja, Pomočnica kristjanov, mogočna Devica in priprošnjica, zopet pritegnila mladino k sebi in ji pokazala pravo pot.

Nisem pozabil zgladne slovenske matere gospe Rožetove, toda vsled obilnih poročil, ki nam jih narekuje slovo msgr. Grimsa, sem prisiljen opisati njeno življenje prihodnjic.

J. J.

FREYMING-MERLEBACH

O smrti in pogrebu msgr. Grimsa berete na drugem mestu. Midva, slovenska duhovnika iz Merlebacha, se le zahvaljujema vsem, ki so kakor koli pripomogli, da je pokojni monsinjor imel tako lep pogreb, zlasti vsem duhovnikom, ki so se ga udeležili.

Prav tako pa se zahvaljujema vsem, ki so sodelovali pri pripravi prvega maja, ki je tudi lepo potekel. Za življenja pokojnega monsinjorja smo obhajali ta dan brez njega samo enkrat: to je bilo l. 1982, ko se mu je bila dan poprej zgodila tista nesreča, zaradi katere je moral v bolnico. Dobro nam je še v spominu, kako žalosten 1. maj smo imeli takrat, ki je bil sicer zanj dan največjega veselja v letu, ker je videl

toliko svojih vernikov zbranih pri brezjanski Mariji v Habsterdicku. Pripravljeni smo bili na to, da nam bo že takrat zmanjkalo za vselej. Proti pričakovanju pa si je kar dobro opomogel in Bog nam ga je ohranil še nekaj časa. Sedaj je pa zares končal tek življenja in odšel k Bogu po zaslužen plačilo za to, da je toliko let in s tako ljubeznijo skrbel za duše naših rojakov. Njegov pogreb je bil pravo zmagoslavje.

Po dolgem čakanju nam je sedaj uspelo preseliti se za redno nedeljsko mašo iz hospica St. Elisabeth v kapelo našega doma. Tu se bomo odslej zbirali vsako nedeljo ob 10. uri.

V načrtu imamo izlet v *Rüdelshheim* v nedeljo, 16. junija. Cena je za člane društva prijateljev slovenske misije 160 Fr., za nečlane pa 180 Fr. Kosilo je v tej ceni vključeno.

V noči pred nedeljo, 5. maja, je po dolgi bolezni *umrl* v 75. letu starosti Martin Kos, ki je stanoval v Merlebachu, rue Verriers 6. Pokopan je bil v Merlebachu 8. maja. Zapuščica ženo, hčer, zeta in vnučke. Njim vsem naše sožalje, pokojnemu pa Bog daj večni pokoj.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

V majniku smo se zlasti ob nedeljah pridno zbirali k *šmarnični pobožnosti*. Molili smo zlasti za duhovne poklice. Marija, mati Velikega duhovnika Kristusa, izprosi nam mnogo in svetih duhovnikov in redovnikov!

Slovenski tečaj in katekizem bomo zaključili z izletom in romanjem v Vendville in Dadizele v Belgiji. Prijavite se pravočasno!

15. avgusta bo skupno *romanje na Loretto*. Ob 10. uri maša s pridigo in petimi litanijami Matere božje. Pridite številno, posebno letos, v letu sv. Metoda!

Krščena sta bila v Méricourtu Jonatan Milnar in Jan Lessart. Naj ju Majniška Kraljica sprejme v svoje varstvo!

11. aprila je ga. Justina Korbar, roj. Firm, *dopolnila* 97 let svojega

življenja. Za slavlje tako visokega življenjskega jubileja se je ob njej zbrala družina in prijatelji. Razšli smo se z željo, da proslavimo njeno 100-letnico. Bog pa je odločil drugače. 19. aprila je po krajši bolezni *preminila* v bolnici v Beuvryju. V rani mladosti je začela z delom pri rudniku v Trbovljah. Pot jo je pripeljala sem v Francijo, kjer je skrbno vzgojila številno družino. Z besedo in zgledom nam je svetila. Ob izgubi moža in treh sinov je ostala trdno zasidrana v Gospodu, ki ji je bil v preizkušnjah trdna opora.

22. aprila smo se od rajne poslovili v cerkvi sv. Martina v Bruay-en-Artoisu. Velika množica rojakov in domačinov s petimi duhovniki se je Bogu zahvalila za vse, kar je dobrega storila in molila za pokoj njene duše.

Naj ji bo Gospod obilen plačnik.

2. maja je navček zopet zapel v bolnici v Beuvryju. V *večnost* je odšla ga. Antonija Koren, roj. Ljubeljsek, v svojem 89. letu življenja. V valoviti Dolenjski ji je tekla zibelka. Od tam je prišla z možem in družino v Francijo, kjer sta trdo delala, da bi izboljšala posestvo, ki ju je čakalo v domovini. Svetovna vojna je prekržala načrte. V trutih in boleznih je čakala visoko starost. Dejanska in živa vera pa sta bili opora v najhujših trenutkih. Veliko rojakov in prijateljev se je od nje poslovilo v cerkvi sv. Martina v Bruay-en-Artoisu 6. maja. Naj se v

Pokojna Justina Korbar roj. Firm

Gospodu odpočije od svojega truda.

Sorodnikom obeh preminulih naše iskreno sožalje!

Zaradi počitnic slovenska služba božja odpade v nedeljo, 25. avgusta in v nedeljo, 1. septembra.

nemčija

STUTTART-OKOLICA

Uspel družinski seminar. — V okviru dela za družine tujih delavcev na Württemberškem spadajo tudi tako imenovani družinski seminarji. Za tovrstno delo se zavzema cerkvena ustanova Caritas, pri kateri so nastavljeni socialni delavci za tujce. Za konec tedna se družine zberejo v kakem domu ali počitniškem naselju in tam pod vodstvom izkušenih vzgojiteljev in psihologov obravnavajo razne probleme, ki zadevajo zakon in družino.

Od 26. do 28. aprila se je zbralo k takemu seminarju v počitniški vasi Lauterdörfler pri Hayingenu 10 slovenskih družin. Vseh oseb je bilo kar 52. Starši so pod vodstvom profesorja dr. Feliksa Novaka razprav-

Med potovanjem po Palestini marca letos so rojaki iz Stuttgarta obiskali tudi staro zgodovinsko mesto Akko, posebej pomembno iz časa križarjev. V starem delu mesta živijo predvsem Arabci.

ljali o problemih, s katerimi se so oča današnja družina. Mladincem je predaval o slovenski zgodovini in kulturi naš pastoralni delavec dr. Marko Dvoržak, za otroke pa se je zavzela in jih spretno vodila študentka pedagoške šole v Esslingenu, gospodična Ladislava Oblak.

Idejo za ta seminar je dala naša socialna delavka, gospa Oblakova, ki je seminar tudi tehnično vodila v veliko zadovoljstvo vseh udeležencev.

Materinska proslava. — V nedeljo, 12. maja, smo praznovali v Stuttgartu materinski dan. Po maši, med katero se je oglasil tudi moški zbor Domači zvon, smo nadaljevali materinsko slavo v župnijski dvorani pri cerkvi sv. Konrada. Spored na čast zbranim mamicam so izvedli otroci Sobotne šole, Bukovškov kvintet in člani mladinskega ansambla. Z deklamacijami vseh treh oddelkov šole, s citrami, kitarami, harmonikami in flavtami so pripra-

Pred petnajstimi leti (17. maja 1970) je bilo na Binkoštnem srečanju v Stuttgartu 2500 Slovencev. Fotografija jih prikazuje po maši pred cerkvi sv. Georga.

vili mamicam veliko veselja. Fantki in deklince v narodnih nošah so predstavljali kar najlepši šopek na odru. Po stari navadi smo seveda tudi to pot postregli materam s kavo in torto.

Prekmurci in Prekmurje je naslov nove knjige, ki so jo izdali v Chicagu bratje Alojz, Janez in Jože Sraka iz Beltincev. Knjiga vsebuje kratek geografski in zgodovinski prikaz dežele ter posebej opisuje vsako od njenih 176 vasi. Govori tudi o izseljevanju Prekmurcev v Ameriko in

Narodne noše na materinskem dnevu v Stuttgartu so najlepši šopek na odru.

Kanado ter o njihovem življenju v novi domovini. „Vsak od nas naj bi se trudil, da bi snovanja, trpljenje in tisočletno upanje naših prednikov prineslo sad ob svojem času. Tega dela smo se avtorji lotili kot kristjani, ker se je slovenstvo izrazilo v krščanskih duhovnih in miselnih kategorijah...“, pravijo izdajatelji knjige. Prekmurski rojaki so te besede razumeli in v hipu je bilo iz našega urada prodanih 50 knjig. Našim ljudem smo jih dali v roke z željo, da bi ob branju še bolj vzljubili svojo domovino.

Filmsko poročilo o romanju rojakov iz zahodne Evrope v Izrael leta 1975 ob priliki namestitve mozaika „Slovenske Marije“ v Nazaretu so si z zanimanjem ogledali rojaki v Kirchheimu in v Urachu. Pri tem si je marsikdo zaželel, da bi enkrat v življenju obiskal te kraje.

FRANKFURT

16. maja, na praznik Gospodovega vnebohoda, smo imeli v Frankfurtu slovesnost sv. birme in prvega sv. obhajila. Med nas je prišel ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič, okrog njega pa se je zbralo še nekaj okoliških slovenskih duhovnikov. Pobožnost se je začela ob 16. uri v cerkvi sv. Bonifacija in je trajala skoraj dve uri. Prišlo je približno 400 ljudi, ki so spremljali tri prvoobhajance in 31 birmancev. Starši in otroci so brali berila in pošnje, peli smo pa kar vsi.

Po maši smo se zbrali v dvorani, kjer so nam pridni sodelavci postregli s pijačo in jedačo. Mamice birmancev so napekle tort in peciva. Pripravili smo tudi kratek program, otroci pa so se zahvalili g. škofu in skrbnemu g. župniku z lepimi darili.

Lahko bi se večkrat zbrali v tako lepem številu in dokazali Bogu, sebi in okolici, da smo še verni in praktični Slovenci, ne samo na papirju.

OBERHAUSEN

Enkratno vzdušje nam je uspelo na prvomajski prireditvi v Oberhausnu. Prispevali so ga drug drugemu vsi navzoči, pa tudi skupina

BINKOŠTNO SREČANJE

za južni del Nemčije bo letos
v nedeljo, 16. junija,
(tri tedne po binkoštih)
v AUGSBURGU.

Vodilna misel bo posvečena
slovanskima blagovestnikoma
sv. Cirilu in Metodu ter
1100-letnici slovenske
pisane besede.

Iz domovine pride odlična
mladinska glasbena skupina.

sodelavec Slovenske katoliške misije in nastopajoči v prosvetno kulturnem programu.

Začeli smo z bogoslužjem. Slavili smo sv. Jožefa, Mater Marijo, sv. brata Cirila in Metoda. Nekaj misli ob delavskem prazniku nam je povedal kar naš župnik, ker je povabljeni govornik zbolel. Zapeli smo na koncu še litanije. Tako nam je bil prvi šmarnični dan duhovno izpolnjen.

Že med mašo nam je segla do srca ubrana pesem ribniškega kvarteta Inles in obeh naših zborov Slovenskega cveta in Slovenskih fantov iz Moersa. Potem pa se je vsak od njih predstavil še v programu. Seveda smo z veseljem in vsi prevzeti od lepote ubranih glasov največ prostora prepustili gostom, ki so se nam pošteno oddolžili za povabilo. Imeli so zelo posrečeno sestavljen program. Vsebinska njih pesmi nam je govorila o prelestih dežele pod Triglavom, o nekdanjem vaškem življenju, o fantovskih doživljajih. Povedala nam je tudi, naj se zavedamo s ponosom, da smo Slovenci in nas tega nikakor ni treba biti sram pred nobenim narodom. Tudi oba naša zbora sta se odrezala sicer z manj obširnim programom, toda vedno znova rada pokažeta, kaj „pridelata“ ali popravita in izboljšata na tedenskih vajah. Čeprav ju publika tu pozna, jima je vredno vedno znova prisluhniti.

Na prireditvi so nam veliko vese-

lje napravili nekateri mladi ljudje iz naše srede. Povabili smo jih posebej zaradi „leta mladih“. Naj pokažejo tudi mladinci, da so tu, da se marsikdo med njimi navdušeno ukvarja z lepim in koristnim delom. Naj jih zato v tem zapisu bolj predstavim. Igor Lamprecht je pripeljal celo glasbeno skupino iz Holzwickede pri Dortmundu. Zaigrali in zapeli so nam tri duhovne skladbe v modernem ritmu. Igor, ki je sicer naš organist v Castropu, je v tem sestavu igral bobne. Andreja Guček iz Rheinhausna in kolega Norbert sta se predstavila s harmonikama. Trem skladbam je občinstvo navdušeno zaploskalo. Na klavirju pa se je predstavil prvič pred slovensko publiko Rolf Boben. Tudi on se je moral na koncu začuditi aplavzu priznanja. Dodal nam je še eno „iz rokava“. V celoti je bil nastop mladih prijetna poživitve programa, ki je vtisnil misel, da imamo med seboj mladino, ki bo v bodoče še poskrbela za vesela doživetja. Tako si vsaj želimo.

V predverju dvorane smo imeli tudi razstavo slikarja naivca g. Ivana Posavca iz Gütersloha. Dobrohotno nam je posodil za to priliko 6 svojih umetnin. Nekateri so se čudili, kako da ne vemo, kakšni sposobni ljudje so vse med nami v tujini. Poleg slik je bilo na ogled nekaj novejših knjig iz naše knjižnice. Zabavni večer nam je potem pripravil še ansambel Boža Majerja. Nekateri spontani posegi iz vrst navzočih so ustvarili nadvse domače vzdušje, ki mu nikakor nismo znali najti konca. Zahvala vsem za lep prvomajski dan.

ESSEN

Sredi zadnjega tedna v aprilu je slovenska skupnost pretresla *nenadna novica o nesreči*, ki je vzela življenje g. Albertu Pavšiču. Sredi teh lepih majskih dni bi bil dočakal šele svoj 47. rojstni dan. Doma je bil iz Kanalskega Loma pri Tolminu. Pred dvajsetimi leti je prišel poln upov v Zahodno Nemčijo. Najprej je bil v Frankfurtu, zadnjih 16 let pa je bival med nami v Essnu. Ves čas je delal v gradbeništvu. Zaradi pridno-

sti in sposobnosti ga je hotela prav letos firma poslati na izpopolnjevanje. Toda prav trdo delo na gradbišču mostu preko avtoceste pri Neussu je terjalo njegovo mlado življenje. Nenavadna nesreča, ko se je prevrnilo 10-tonsko dvigalo, je v trenutku zaustavilo vse načrte. Bolečina nenadne izgube je legla v srca njegove hčerke Irene in vseh najbližjih, pa tudi v srca vseh Slovencev tod okrog. Pokojni Albert je bil poznan mnogim, saj je vsa leta skrbel s svojim ansamblom za veselo razpoloženje na mnogih prireditvah. Bil je nadarjen glasbenik, ki je znal napisati tudi svoje melodije in besedila. Vodil je tudi pevski zbor v Essnu. Prav v zadnjem času so načrtovali poživiti to lepo dejavnost. Slovenska skupnost v Essnu mu ostaja dolžnica, saj je skrbel za kulturnejšo podobo naših srečanj. Zato se ga bomo radi spominjali tudi v molitvi, da bi mu Bog v svojem usmiljenju daroval veselje in življenje, ki ne more miniti.

Na zadnji poti med nami ga je spremilo kljub delovnemu dnevu veliko število Slovencev, prijateljev in sodelavcev.

Na praznik Gospodovega vnebohoda smo imeli pri nas dopoldne slovesnost sv. birme. Udeležilo se je 24 otrok iz Hildena, Aachna, Krefeld, Nörsa, Solingena in Essna. Pohvaliti jih moramo, ker so se celo leto skrbno pripravljali in pridno sodelovali. Poleg birmovalca, g. škofa

Pok. g. Albert Pavšič iz Essna.

Pok. g. Marija Pecl iz Bottropa

dr. Stanislava Leniča in domačega župnika g. Puclja, so somaševali še g. Mlakar iz Haana, g. Gajšek iz Mannheima, g. Jereb iz Frankfurta in diakon Stanko.

Istega dne so prejeli trije otroci tudi prvo sv. obhajilo. Maša v cerkvi sv. Janeza v Altenessnu je bila lepo obiskana — približno 450 ljudi. Slovesnost so olepšali pevci zbora Slovenski cvet iz Nörsa, pomagali pa so jim pravzaprav vsi verniki. Ta dan nam bo ostal v res lepem spominu in Bog daj, da bi obrodil obilen sad.

BOTTROP

V 81. letu starosti je v Bottropu preminila ga. Marija Pecl. Doma je bila v Podgorjah pri Celju. V Nemčijo je prišla pred 23 leti, potem ko ji je doma umrl mož. Prišla je k svo-

jim štirim otrokom, ki živijo v Essnu, Bottropu in Kölnu, trije so ostali v domovini. Zaradi bolezni niso mogli priti vsi na materin pogreb. Visoka starost je pokojni naložila težak križ bolezni, zadnja tri leta ni mogla več vstati iz postelje. Dotrpela je v bolnišnici. Bog ji daj večni mir in pokoj.

FREILASSING

V soboto, 27. aprila, se je „salzburška“ skupina zbrala k maši v Freilassingu. Skoraj 30 nas je bilo. Imeli smo mašo v lepi kriпти farne cerkve. Med mašo je bil s krstom sprejet v naše cerkveno občestvo mali Marko Čuk, sin Janeza Čuka, pastoralnega asistenta v Freilassingu, doma od Sv. Duha pri Škofji Loki in žene Milene roj. Mulec. Med mašo so zbrani peli velikonočne pesmi. Na koncu smo pa vsi skupaj zapeli pesem Marija, skoz življenje voditi srečno znaš. Z njo je bila združena želja, da bi mati Marija stala novokrščencu vedno ob strani in ga vodila skozi življenje. Vsi upamo, da bo postal enkrat dober kristjan. Po maši smo se pa zbrali na domu staršev k prigrizku. Sodba vseh navzočih je bila: lep dan smo doživeli!

MÜNCHEN

• *Letošnji 12. maj* bo ostal zapišan v naši farni kroniki z zlatimi črkami. K nam je prišel naš škof — zdomci smo njegovi škofljani — dr. Lenič iz Ljubljane. Desetim fantkom in punčkam je dal prvič Kristusovo

Pri krstnem slavlju v Freilassingu

Slika levo: Med prvoobhajilno in birmansko mašo v cerkvi Sv. Duha v Münchnu. — Desno: Prvoobhajanci in birmanci s škofom Leničem pred cerkvijo Sv. Duha.

telo, kruh močnih, hrano za večno življenje; devetnajstim birmancem je podelil Svetega Duha, Boga resnice in ljubezni, zvestobe in poguma; vsem navzočim — 400 nas je bilo — pa je utrdil vero v božjega Sina in v našo večno usodo ter zvestobo Bogu in njegovi Cerkvi.

Vreme nam je bilo naklonjeno, čeprav ni bilo sonca ravno preveč. Škof nam je s svojo možato in Boga polno besedo spet pokazal pot, po kateri naj hodimo, in cilj, ki naj ga dosežemo. Petje navzočih je bilo ga došežemo. Petje navzočih je bilo čisto in navdušeno v svojih vseh štirih zvrsteh: ko je pela vsa cerkev, ko so peli otroci, ko je poprijel mešani zbor in ko je moški kvintet „naprej pel“ litanije. K obhajilu je pristopila dolga vrsta vernikov. Duhovnik od doma, ki je somaševal, je dejal, da še domá ne doživi tako lepe slovesnosti, kot je bila ta. Hvala Bogu za vse! Naj bi se to doživetje vsem, ki smo mu bili priče, vtisnilo globoko v srce, da bi še dolgo iz njega živeli v zvestobi Kristusu.

Tudi v slovenski krčmi, kamor so nekatere družine prvoobhajancev in birmancev šle na večerjo, je bilo prijetno domače. Pogovor in petje, družba škofa in duhovnikov, sester in faranov, ki se poznamo med seboj, pa tudi tistih, s katerimi smo se prvokrat videli — vse nam je ustvarjalo občutje lepe, dobre družine.

● Šmarnice so letos po vsem slovenskem svetu, doma in v zdomstvu, enake: beremo knjigo pričevanj duhovnikov, redovnikov in redovnic

o njihovem poklicu. Ob nedeljah pa pojemo litanije Božje Matere. Ves maj smo tako kar bolj domá, v domovini, saj slovenskega maja brez šmarnic ni.

● Krščena je bila Valerija Gluk, hčerka Franca in Ane, roj. Zorman. Punčki želimo vse dobro, staršem pa iskreno čestitamo!

nizozemska

Zvon je v aprilu imel svojo vsakoletno dvodnevno prireditev v Eygelshovenu. Lepo je uspelo, ker je bilo vse dobro pripravljeno. Morda se premalo zavedamo, da je Zvon naša krona, na katero smo upravičeno ponosni vsi Slovenci. Že več kot 50 let bogati naše cerkvene, narodne in mednarodne slovesnosti, nas osrečuje s svojimi lepimi melodijami, plemeniti naša srca in slovensko glasbeno omiko v častni luči predstavlja pred tujim svetom. Zvon že 40 let vodi prof. Willems, a 23. junija t. l. se bo poslovil od svojega dragega zbora, kateremu ni bil samo pevovodja, ampak tudi skrben oče. Za to priložnost pokažimo svojo solidarnost z Zvonom in hvaležnost prof. Willemsu. Kako? S svojo 100% prisotnostjo na slovesnosti, pri kateri bo poleg Zvona nastopil tudi Slomšek iz Belgije in še neki pevski zbor iz Ljubljane. Naj

svet vidi, da smo Slovenci ZANESLJIVI, RESNI in ODGOVORNI ljudje, da nismo primitivno in neosveščeno ljudstvo, marveč NAROD, ki se zaveda, kaj je, kaj hoče in kaj mora.

V začetku maja je Slov. folklorna plesna skupina na Nizozemskem imela goste iz Maribora. Gostovala sta Folklorna skupina Študent in Študentovski oktet. Domači plesavci so goste sprejeli in pozdravili s svojim folklornim nastopom in pokazali, česa so sposobni. Gostje so nastopili v lepo zasedeni dvorani in doživeli navdušen aplavz. Bili so res sijajni. Predstavili so gorenjske, prekmurske in druge plesne iz Jugoslavije. Nakaj posebnega je bil „šopski“ ples konjskih pastirjev. Značilen je bil tudi ženski ples iz Ražanca — brez muzike in v črnih oblekah. Plesalci so lepo pokazali našo bogato folkloro. Za ta lep večer se moramo zahvaliti predvsem ge. Mici Michon-Čebinovi, ki že dolga leta posveča veliko skrb slovenski folklori na Nizozemskem in išče stikov s podobnimi skupinami v domovini. Vodja naše folklore g. Slavko Strman ji je izročil šopek in izrekel zahvalo.

Med posameznimi nastopi je Študentovski oktet iz Maribora dovršeno pel slovenske narodne pesmi.

To srečanje je bilo prijetno, poučno in koristno.

Iskrena hvala gostom in gostiteljem.

Sreča v mladem ognjišču: V dru-

žini inž. Antona in ge. Lilijane Rogek-Bresa iz Heerlena se je rodila ljubka prvorojenka, ki je pri krstu dobila ime Zarina-Marija. Iskreno čestitamo in želimo obilje božjega blagoslova pri vzgoji.

švedska

Za veliko noč se je letos na Švedskem deloma uresničilo tisto staro vremensko pravilo iz pratike: zelen božič — bela velika noč. O božiču res ni bilo snega. Ko pa je g. Stane v zgodnjem velikonočnem jutru odhajal z avtom iz Göteborga na jug proti Malmöju, je vsaj do polovice poti njegov saab rinil v celo, skoraj 15 cm debelo snežno odejo. V samem Malmöju (na jugu Švedske), kjer je ravno na veliko nedeljo prvič maševal tudi za Portugalce, pa je doživel čudovit sončen dan, ki bi se skoraj lahko primerjal s katerim od brazilskih, za katerimi se mu je moralo od lanskega septembra pa do sedaj gotovo večkrat stožiti. Vsekakor lepo in veselo presenečenje je doživel na jugu Švedske prav na praznik Gospodovega vstajenja. Samo vreme je ogromno pripomoglo k vsestranski pozitivni praznovanja velikonočne skrivnosti našega odrešenja. Tako slovenski kot portugalski verniki so se sv.

Zlatoporočenca go. Angelo in g. Avgušтина Budja vam predstavljamo tudi na sliki. Majska Naša luč je poročala o njunem zlatoporočnem jubileju. Mnogi poznate njune hčere: Trio sestre Budja iz Landskrone.

maš lepo udeležili. V Göteborgu pa so naši rojaki tudi kljub snegu napolnili veliko župnijsko cerkev.

Ob tej pomladni odtaji se sploh zdi, da tudi versko življenje, obenem s prebujajočo se naravo, lepo oživlja. Kljub pogrešanju svojih brazilskih množic mora celo g. Stane to priznati. Pred dnevi je poln navdušenja prisopihal s potovanja in pripovedoval, kako so ga rojaki iz Helsingborga prijetno presenetili, ko so se prvič zares številno udeležili slovenske sv. maše. Še več: po maši so v predverju kapele zapeli slovenske narodne pesmi. Skoraj bi še zarajali ob veselih zvokih Tone-tove harmonike.

Bog daj, da bi naši rojaki tudi drugod na Švedskem radi in redno prihajali k slovenski sveti maši, ki jo oba naša duhovnika, Jože in Stane, z vso ljubeznijo obhajata med nami. Ni jima žal prevoziti (včasih) na stotine kilometrov, v dežju ali snegu, samo da bi svojim rojakom postregla s kruhom božje besede v domačem jeziku in da bi z njimi obhajala evharistično skrivnost, pri kateri smo posebej deležni kruha življenja in keliha zveličanja, ko se hranimo z Gospodovim telesom in njegovo krvjo.

švica

OBHAJANJE VELIKONOČNIH PRAZNIKOV

Velika noč je časovno sicer že nekoliko odmaknjena, vendar ne še toliko, da bi nanjo mogli (in smeli) že kar pozabiti, saj nam jo pravzaprav vsaka nedelja po svoje predstavlja. Zato nekaj besed o njenem praznovanju.

Letošnji velikonočni prazniki so potekali pod tremi znamenji. Na njih jih ponovimo: Cerkev na Slovenskem obhaja leto DUHOVNIH POKLICEV (ki se pa ta mesec izteče), Cerkev med slovanskimi narodi METODOVO LETO in Cerkev po vsem svetu mednarodno LETO MLADINE.

LETO DUHOVNIH POKLICEV nas predvsem želi opozoriti na pravo iz-

biro poklica, nam prikazati stanje duhovnih poklicev, nas spodbuditi k pospešenemu delu in molitvi zanje ter tudi opomniti na ovire za njihovo rast.

METODOVO LETO je za slovanske kristjane močan izziv, da stalno utrjujemo krščansko vero in iskreno ocenimo svoje življenje po njej, v čemer je bistvo krščanskega poklica; da vztrajno ohranjamo materinski jezik in nenehno razvijamo narodno omiko ter da vse troje zavzeto izročamo mlademu rodu.

LETO MLADINE vabi predvsem odrasle, da mladim — med drugim — pomagajo odkrivati cilje in smisel življenja. Če se namreč mladina pri iskanju svojih poti lahko opre na ravnanje odraslih, to z veseljem in hvaležnostjo sprejme (izjeme samo potrjujejo pravilo); če ne, si izbere smer, ki včasih zbuja nemajhno začudenje.

Poskušali smo torej praznike slaviti v luči teh znamenj, zavedajoč se, da bomo z vstalim Kristusom lažje uresničili vsaj nekaj njihovih namenov.

Zato smo na veliko soboto (na 5 krajih) in še na veliko noč (na 2 krajih) radi prinesli velikonočna jedila k blagoslovu, da bi tudi s tem poživili zavest o neizmerni božji ljubezni do nas in o potrebnosti našega sodelovanja z njo v obliki osebne vne-me „za dobra dela“ (Tit 2, 14).

V Zürichu je bila maša na veliki četrtek zvečer in na veliko soboto popoldan ob 5. uri. Že pol ure prej so se začeli zbirati verniki od blizu in daleč. Nekateri pa so se želeli še temeljiteje pripraviti na praznik vstajenja v zakramentu sprave. Po vstajenjski maši smo se zbrali v prostoriš slovenske pisarne, kjer smo po naši stari navadi jedli „žegen“.

Kako lepo je v Oltnu na veliko soboto zaplapolal večerni ogenj! Čeprav sicer bolj skromen, bi v še tako trdi temi osvetlil vanj zroče obraze, ki so razdelovali veselo pričakovanje velikonočnega slavlja. Obenaj prižgana velikonočna sveča, podoba vstalega Kristusa, ki kot „prava luč ... razsvetljuje vsakega človeka“ (Jn 1, 9), nas je popeljala v bogoslužni prostor, kjer smo se med

slovinci ob meji

KOROŠKA

Mednarodnega srečanja katoliške mladine v Rimu se je udeležila tudi skupina mladih iz Koroške. S papežem so se srečali na cvetno soboto v Lateranu, na cvetno nedeljo pa na Trgu sv. Petra. — Slovenski koroški „viharnik“, župnik Tomaž Holmar, je 14. aprila praznoval 80-letnico življenja. Rodil se je pri Gospe Sveti, kjer je bil oče organist. Bogoslovje je študiral na ljubljanski univerzi. 1931 je postal duhovnik. Že leta 1938 je bil preganjan po nacistih iz fare in pastiroval na nemški fari v Katschtalu. Leta 1951 je postal dušni pastir na Obirskem, kjer

vstajenskim slavjem velike noči poglobljali v čudovita božja odrešenjska dela, ovenčana s Kristusovim vstajenjem.

Na veliko noč je bilo bogoslužje v *Amriswilu, Zürichu, Solothurnu in Bernu*. Čeprav je precej rojakov šlo za veliko noč domov, se jih je k vsaki maši zbralo lepo število. V Solothurnu pa je še organistinja, ki pri slovenski maši igra parkrat na leto, pripomogla k lepšemu prazničnemu slavlju Kristusovega vstajenja.

In končno stanje po velikonočnih praznikih (ne samo letošnjih)? Od vseh krščenih so eni prav gotovo zopet postali bolj podobni onima dvema učencema, ki jima je srce gorelo, ko jima je Jezus na poti proti Emavsu „govoril in razlagal sveto pismo“ (Lk 24, 32), drugi pa še vedno (p)ostajajo podobni istima dvema učencema, ki sta še bila „počasnega mišljenja za verovanje vsega, kar so pripovedovali preroki“ (Lk 24, 25).

Zato Bog daj, da bi si s tremi znamenji letošnjega leta pridobili iz velikonočnih skrivnosti čim več potrebnih sadov — za spoznanje Jezusa (prim. Lk 24, 31), za sprejem njegovega evangelija in vztrajnost v njem (prim. 1 Kor 15, 1).

deluje še sedaj. — V Modestovem dijaškem domu v Celovcu je 26. aprila pel Obirski ženski oktet, ki ga vodi pisatelj in skladatelj Valentin Polanšek. Nastop je dobro uspel. — V Selah je 2. maja dočkal 75 let življenja salezijski duhovnik in selski provizor g. Ivan Matko. Po rodu je iz Beltinc v Prekmurju, duhovnik je postal 3. julija 1938. Leta 1945 se je podal v begunstvo in deloval med mladino v lienškem in špitalskem taborišču. Ko so begunci odšli po svetu, je postal kaplan v Tinjah. Od leta 1952 pa je prišel v pomoč župniku Vavtiju v Sele, kjer so Selani po njegovi zaslugi in prizadevanjih zgradili novo cerkev. Po Vavtijevi smrti je prevzel župnijske posle. — Dekan šmohorske dekanije g. Janez Walcher je 9. maja dopolnil 70 let. Rojen je bil v Reichenfelsu. Ko je bil župnik na Suhi, je vzljubil Slovence in se naučil jezika, da ga gladko govori. — Ob 40-letnici konca vojne so tudi na Koroškem obujali spomine na težke čase. Aprila 1941 je bilo iz župnij odstranjenih 53 slovenskih duhovnikov. Leto kasneje, 15. aprila 1942, pa 247 slovenskih družin. — Ob 30-letnici avstrijske državne pogodbe so zastopniki obeh političnih organizacij na Koroškem izjavili, da bistvena določila člena 7 te pogodbe tudi po 30 letih niso izpolnjena.

GORIŠKA

V Števerjanu so 14. aprila obhajali 10-letnico delovanja otroškega in mladinskega pevskega zbora. V Sedejevi dvorani sta nastopila oba zbora. V prvem delu sta oba zbora skupaj zapela 10 pesmi, v drugem je pa mladinski zbor pel 11 pesmi; zatem je nastopil še dekliški zbor s tremi pesmimi. — V Kulturnem domu v Gorici je gostoval učiteljski pevski zbor iz Slovenije Emil Adamič. — V Standrežu že 20 let deluje župnijski dom Anton Gregorčič. Na slavnostni akademiji so nastopili domačini, moški zbor Mirko Filej iz Gorice in dekliški zbor iz Števerjana.

TRŽAŠKA

Letošnjo literarno nagrado Vstajenje, ki jo sponzira openska posojilnica, je dobil g. Saša Martelanc za knjigo *Melodija*, ki je izšla lani pri goriški Mohorjevi družbi. — Zveza cerkvenih pev-

skih zborov na Tržaškem je priredila v nedeljo, 21. aprila, revijo cerkvenih pesmi v Ricmanjih. Sodelovalo je sedem zborov. — Jurjevanje tržaških skavtov je bilo 21. aprila v Mačkoljah. Udeležilo se ga je 120 volčičev in ververic, pa 170 skavtov in skavtinja. — V Trstu se je vršilo 20. aprila dijaško obmejno srečanje Primorske. V 12 športnih in 10 kulturnih pobudah je sodelovalo 511 dijakov. — Deželna slovenska samostojna skupnost je v Mavhinjah obhajala 40-letnico osvoboditve. Glavni govornik je bil g. Rafko Dolhar. Govoril je tudi deželni tajnik dr. Andrej Bratuž. — Tržaške Slovence je vznemirila resolucija tržaškega občinskega sveta, ki so jo sprejele tudi stranke vladne večine. V njej pravijo, da niso potrebni novi zakoni za zaščito slovenske manjšine, temveč je treba že obstoječe zakone smotrnejše urediti.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Na velikonočno nedeljo je bila cerkev sv. Družine v Adelaidi tako polna kakor ob posvetitvi. Po maši je pri cerkvenih vratih vsakdo dobil v velikonočni pozdrav pih. — V nedeljo, 19. maja, so rojaki iz Adelaide poromali k Materi božji v Berri. Po mašnem slavlju so se srečali z berrijskimi rojaki v Slovenskem klubu. Za zabavo je igral kvintet Planinka. — Slovenska kat. Misija sv. Cirila in Metoda v Melbournu bo letos obhajala srebrni jubilej obstoja. 14. julija bodo 25-letnico obhajali skupaj z melbournskim nadškofom. Še enkrat pa pomladi, ko bosta prišla v Avstralijo pomožni škof ljubljanski g. Kvas in frančiškanski provincial. To bo ali v oktobru ali novembru. — Melbournški Slovenci so kar radodarni. Za veliko noč so darovali za vzdrževanje katoliške Misije 6108 dolarjev, pa darovi še vedno prihajajo. 155 dolarjev so nabrali na veliki petek za vzdrževanje cerkva v Jeruzalemu. Postna akcija je pa prinesla 643 dolarjev. — Melbournški Slovenci so tudi duhovno radodarni. V

JEZUS TE KLIČE

(nadaljevanje s 5. strani)

nirje, da se bomo lahko vozili po hitrih cestah — na koncu meseca pa lepo s kolesom, ker nam bo zmanjkalo denarja za bencin.

Tudi brez lastne hiše sem sam pri sebi in za vse druge navadna reva. Zatorej na plan, arhitekti in statiki! Naredite mi načrt, da bo moja hiša naj...-lepša, -dražja! Kaj zato, če bodo vaši razkošni načrti še tako nepraktični in še tako težko uresničljivi!

Vsi ti in taki dosežki modernih

poklicev mi prav res zelo veliko koristijo in brez njih ne bi mogel več živeti. Pa še eno lastnost imajo — ki mi sicer ni preveč všeč, a kaj hočemo, tu je in zdaj je, kar pač je: ker si namreč poskušam pridobiti, prigarati, „piborrirriti“, skratka *i m e t i* vse to, si s tem seveda navadno vedno znova nakopavam zeleno zavist sosedov, znancev in „prijateljev“ in tako največkrat vsaka nova pridobitev, ki poveča moje premoženje, zmanjša število mojih prijateljev in poveča njihovo sovraštvo.

Vidite, te poklice torej potrebuje mo. In koristi so potem — kot vidite — enkratne. Vsak dan lahko tek-

mujem s sosedom, kaj vse imam in česa on nima. Le še bolj se moram zakopati v delo, saj si sicer takega tekmovanja ne bom mogel več privoščiti in utegniti bi se — ojoj — zgoditi, da postanem še nazadnjaški. Nazadnjaški! Ne, to pa ne, nazadnjaški pa ne smem biti! Zatorej, bratec, delaj, le delaj, kar naprej delaj, delaj dopoldne, delaj popoldne, delaj pozno v noč. Tudi nedelje so kot nalašč namenjene za dopolnjevanje mojega finančnega proračuna. Da seveda pri vsem tem nujno zmanjka časa za pogovor z družino? No ja, že res, a mar ni dovolj, da garam zanj kot črna živina „od jutra do mraka, od mraka do dne“?!

letu poklicev je po maturi prijavila vstop k frančiškankam Brezmadežne Zalka Svenšek. V Sloveniji pa končuje noviciat sr. Petra (Ivanka) Kropič. — Tudi pri sv. Rafaelu v Sydneyu so lepo obhajali velikonočne praznike. Bogoslužje sta bogatila mešani in mladinski pevski zbor. — V Wollongongu so v cerkvi, kjer se zbirajo Slovenci k maši, 5. maja blagoslovili podobi Marije Pomagaj Frančiška Asiškega, ki ju je naslikal arhitekt Cveto Mejač. Ob tej priložnosti so tudi sydneyjski rojaki poromali v Wollongong. — Brisbansko slovensko društvo (Queensland) Planinka je v začetku junija praznovalo 30-letnico delovanja. Imajo svoje klubske prostore. Ob jubileju pa nameravajo zgraditi spominsko kapelico vsem pokojnim Slovencem v Queenslandu. Načrte zanjo je napravil arhitekt Mejač.

ARGENTINA

Letos povsod praznujejo 40-letnico konca druge svetovne vojne. Ta je vernim Slovencem prinesel črne in težke dneve. Število brez obsodbe pobitih Slovencev ni znano, pa gotovo ni dosti pod dvajset tisoč. Desettisoči so si rešili življenje in postali DP-ijevci (razseljene osebe) in se razselili po vseh svetovnih celinah. V Buenos Airesu so se rojaki spomnili teh dni. Obenem so praznovali 30-letnico prirejanja Slovenskih dnevov. — Spominski 30. Slovenski dan je bil 14. aprila v Slovenski vasi v Buenos Airesu. Glavni

govornik je bil predsednik SLS dr. Marko Kremžar. Spominsko in zahvalno mašo je daroval narodni delegat msgr. Anton Orehar. Nato je sledil odrski prikaz Naša zgodba v besedi in pesmi. — V Slovenski hiši v Buenos Airesu je bil 31. marca občni zbor društva Zedinjena Slovenija. Društvo ima 903 člane. Društvo ima lastno pisarno in knjižnico in Slovensko prista vo v Castelarju. Društvo je organizator slovenskih šolskih tečajev. Društvo je dobilo tudi novega predsednika v osebi g. Lojzeta Rezlja, ki je prevzel predsedstvo po arh. Juretu Vombergarju. — Bariloče v Rio Negro nima slovenskega duhovnika. Ker je to letoviški kraj, pritegne tudi duhovnike, ki pridejo ali na oddih ali pa na obisk. Tako je v teku enega leta obiskalo 7 slovenskih duhovnikov Bariloče, ki so tudi oskrbeli slovensko bogoslužje. Redni poletni gost je nekdanji izseljenki duhovnik v Angliji prof. France Bergant, ki prihaja tja z visokošolci. — Slovenci v Carapachayu so 5. maja obhajali 25-letnico ustanovitve Slovenskega doma. Obletnico so proslavili z zahvalno mašo msgr. Oreharja in s kulturnim programom. — Slov. Kulturna akcija v Buenos Airesu je izdala knjigo dr. Marka Kremžarja Obris družbene preosnove. Predstavitev knjige je bila 4. maja v Slovenski hiši. — Društvo Slomškov dom z lastnim domom je imelo 28. aprila občni zbor. Šteje 536 članov in je živahno delovalo. Med drugim je Slovensko gledališče iz Buenos Airesa v domu igralo 13. aprila Molierevega

Namišljenega bolnika. — V nedeljo, 19. maja, so obhajali 25-letnico blagoslovitve Slovenskega doma v San Martinu. Med drugim je bila na programu igra Poštena deklica. Slavnostni govornik je bil dr. Jože Krivec.

ZDA

Federacija slovenskih narodnih domov v Clevelandu je tudi letos izbrala moža in ženo leta. Mož leta je clevelandski pomožni škof dr. Edvard Pevec, žena pa kulturna delavka Julija Zalar. — Šenklerški slovenski narodni dom je 31. marca praznoval 70-letnico obstoja. Proslava je bila združena z lepim kulturnim programom in večerjo. — Upravnik mesta Bellvue, ki je predmestje Seatla na pacifiški obali, je postal Slovenec Filip Kušlan (Kushlan). Njegov stari oče je bil Tržičan, stara mati pa iz Škofje Loke. Mesto šteje 75.000 prebivancev. — Pevsko društvo Jadran je eno od najstarejših pevskih društev na področju Velikega Clevelanda. 65 let že deluje. V delavskem domu na Waterloo Rd. so 13. aprila pevci priredili spominski koncert. — V Chicagu še vedno živahno deluje Liga slovenskih Amerikancev. Liga je bila sprva bolj karitativna organizacija, ki je pomagala beguncem, da so se mogli izseliti iz taborišč v Združene države. V Chicagu sedaj opravlja predvsem kulturno delo in vodi slovensko šolo. Predsednik je Ljubljančan dr. Andrej Remec.

Samo nekaj me jezi: vi tam zunaj. Vam je pač lahko, ko imate velike plače in si lahko vse privoščite. In ko se primerjam z vami, ugotavljam vedno znova z grozo, brezupom in ogorčenostjo, da še pol toliko igrač ne premorem kot vi. In sprašujem se, le kako morem po vsem tem sploh še živeti!

Ja, ja, dragi moj duhovnik, v tem svetu te pa res čisto nič ne potrebujemo.

Še dobro, da nisem povsem podlegel tej skušnjavi. Prebral sem knjižico, ki nosi v naslovu med drugim tudi napis z velikimi črkami 'LJUDJE TE POTREBUJEJO', in ugotovil, da je — hvala Bogu — na svetu vendarle še drug in drugačen svet. In ko sem pravkar pisal gornje vrstice, mi je postajalo vse bolj jasno, da nekaj, pravzaprav marsikaj ni prav. Seveda te potrebujemo, o, pa še kako te potrebujemo, duhovni poklic, sicer nas bodo moderni volkovi čisto raztrgali. Moderne zveri, volkovi v ovčjih kožuhih moderne tehnike, ki nas hoče vse spremeniti

v uporabljive stroje, da nas potem, ko nas nič več ne potrebuje, lahko vrže proč. Volkovi, ki bi nas radi prepričali, da je edino vredno, če naredim dober vijak, da je edino potrebna elektrotehnika, edini smisel polna skleda; česa drugega, kakršnikoli vrednot, pa ne poznajo in ne priznavajo več.

Temu počasnemu, a zanesljivemu ubijanju duhovnega in s tem človeškega je postavil Jezus nasprotno utež in nas tako rešuje in odrešuje tudi danes. Poklical je apostole in jim naročil: **POJDITE PO VSEM SVETU IN UČITE VSE NARODE, UČITE JIH O BOŽJEM KRALJESTVU, O KRALJESTVU LJUBEZNI IN PRAVICE, USMILJENJA IN DOBROTE, ODPUŠČANJA IN SPRAVE!**

O da, bolj kot kdaj te potrebuje mo, vas potrebujemo, oznanjevalci evangelija, da nas spet naredite za ljudi, da ne bomo več zgolj brezosebni stroji.

Potrebujemo npr. redovne sestre, bolničarke, usmiljenke, ki bodo beledele ob naših bolniških posteljah, ne da bi pogledovale na uro, kdaj

bo konec službe. Ki bodo premogle veliko potrpežljivosti, da bodo zmogle prenašati našo betežnost.

Potrebujemo vas, ki boste poskrbeli za naše ostarele in bolne, kajti mi sami pač nimamo časa zanje.

Potrebujemo celo tebe, zdomski duhovnik, pa čeprav mnogi mislijo, da gre tudi brez tega. Potrebujemo te, da boš poučil naše otroke o božji ljubezni v domačem, slovenskem jeziku. Potrebujemo te, da jim boš dopovedal, da morajo biti dobri in pošten. Da jim boš pomagal in jim svetoval — ko družinska beseda nič več ne velja in ko lahko pomaga in rešuje le še tvoja. Potrebujemo te, da nam boš rešil, vil in dvignil pogum, ko nam že zmanjkuje moči. Potrebujemo te, da nam boš delil besede 'ODPUŠČENI SO TI TVOJI GREHI' in nas hranil s kruhom ŽIVLJENJA, ko bomo omagovali in padali v temo brezupa.

Gospod, odpusti mi, ker sem napisal, da Te ne potrebujemo. Saj vem, o vem, kako zelo Te potrebujemo. Prosim Te, dopovej mi to resnico!
don Kamilo

SVETA BRATA CIRIL IN METOD

(nadaljevanje s 7. strani)

potem slovensko) ter preti tistim, ki bi jim to grdili, s cerkveno kaznijo. Ko je Metodij pri Koclju vse potrebno uredil in uvedel tudi že slovansko bogoslužje, se je vrnil z večjim poslanstvom spet v Rim in papež ga je posvetil še za škofa ter postavil za nadškofa v Panoniji in Moravski kot naslednici starokrščanske nadškofije v Sirmiju-Sremu (Sremski Mitrovici).

Kmalu pa je prišla nadenj nesreča. L. 869 se je začel na vsem vzhodu nemške države splošen upor slovanskih plemen, ki so se ga udeležili tudi Moravljani s svojimi knezi. Svetopolk pa je l. 870 svojega strica Rastislava izdal in ga uklenjenega izročil Nemcem. Ti so ga na jenskem državnem zboru sodili, oslepili in vtaknili v samostan. Tudi Metodija so „privlekli“ pred sodbo salzburškega Adalvina in njegovih

škofov, ki so se upirali papeževi odločbi glede Metodijeve nadškofije; grdo so z njim ravnali in ga zapril. Pa že 871 so se Moravljani Nemcem uprli, Svetopolk, ki so ga z nemško vojsko proti njim poslali, se jim je pridružil in se Nemcem

ubranil (mir v Forchheimu 874). Papež Janez VIII. (872—82) je uporne škofo cerkveno kaznoval in Metodij je spet mogel v svojo škofijo. Že 874 pa so Nemci zasegli Kocljevo kneževino in jo cerkveno podredili Salzburgu. Metodij je mogel svoje delo nadaljevati samo še na Moravskem.

Svetopolk pa Metodiju in njegovemu delu ni bil naklonjen, lahko miselnemu ženskarju so bili bolj po-

godu do veljakov popustljivi nemški duhovniki. Ko so ti Metodija pri pa-
pežu zatožili, je šel 880 tretjič v
Rim, kjer so kmalu spoznali, kdo
ima prav. Janez VIII. je Hadrijanovo
odločitev glede slovenskega bogos-
lužja potrdil in ponovil. Svetopolku
in Metodijevim nasprotnikom pa je
ustregel s tem, da je njihovega vo-
ditelja Wichinga posvetil za škofa
in ga kot škofa v Nitri podredil Me-
todiju.

Metodij je ves ta čas svoje delo
nadaljeval. Misijonsko področje je
raztegnil na Češko (krst Borivoja in
Ljudmilo) in Poljsko, slovansko bogos-
lužje se je preko Carigrada začelo
širiti tudi med balkanskimi Slo-
vani. Nadaljeval je z bratom pričeto
književno delo, dopolnil prevod
mašnih knjig po grškem in latins-
kem obredu, dovršil prevod novega
zakona, sestavil obrednik — v spo-
vednem redu Sinajskega obrednika,
nastalem v 10. stol. na jugu, so
med besedili grškega porekla pouč-
ni in obredni obrazci, kakršni so se
rabili v Karantaniji, Panoniji in na
Moravskem. Poslednja leta je učen-
cem brzopiscem narekoval prevod
starega zakona (do Makabejcev),
priredil knjigo cerkvenih zakonov
(krmčaja), „knjigo (cerkvenih) oče-
tov“ in Zakon sodni ljudem (najsta-
rejši slovanski zakonik). Učenci so
mu pri delu pomagali in se lotevali
tudi drugih poprišč (Žitje Konstanti-
na, Žitje Metodija); nato so njegovo
delo pogube rešili in ga — na Bal-
kanu in drugod — nadaljevali;
„Poučenje v spomin apostola ali

mučenca“ Klementa, škofa Bolgar-
skega, je prirejeno po karantanskem
„Poučenju o pokori-spovedi“.

Sovražniki pa niso mirovali; če
Metodija niso mogli, so hoteli uniči-
ti vsaj njegovo delo. Po njegovi
smrti (6. apr. 885) je Wihing porabil
ugodni politični položaj — Sveto-
polk je bil po večletni vojski sklenil
z Nemci ugoden mir — in zmede v
Rimu, nastale po umoru Janeza VIII.
(882, ter z lažnimi in ponarejeni-
mi listinami pri Štefanu V. takoj po
njegovem nastopu (sept. 885) dose-
gel, da je Metodijevo delo obsodil
in slovansko bogoslužje prepove-
dal. Metodijeve učence so 886 iz-
gnali, za njim je prišel Wihing. Pa
že 892 je nemški kralj Arnulf Sveto-
polka spet napadel, hoteč mu ote-
ti Panonijo, in poklical na pomoč

Ogre, ki so poprej pomagali Sveto-
polku, pozneje pa potolkli Nemce.
Veliko Moravsko so po Svetopolko-
vi smrti (894) res razbili, a plen so
si vzeli Ogrji, Panonijo 896—98, Slo-
vaško po 900.

Z Metodijevimi učenci pa je dobi-
lo slovansko bogoslužje nova zato-
čišča v Hrvatskem Primorju (v gla-
golici z rimskim obredom) in v Bol-
gariji (z grškim obredom in v cirilici,
nastali za carja Simeona, 893—927,
ki je glagolico sčasoma spodrinila),
od koder je prišlo k Srbom in Ru-
som. Ostanke so se ohranili tudi na
Češkem (v sazavskem samostanu
do 1097).

(Odlomek iz knjige)
Ivana Grafenauerja

Kratka zgodovina starejšega
slovenskega slovstva, 1917; 1919;
1920; 1973)

Slovenska premissljevanja

Prihodnost slovenskega naroda in kulture

*Javna tribuna Slovenski narod in
slovenska kultura, ki jo je pripravilo
slovensko Društvo pisateljev 11. in
12. januarja tega leta v Cankarje-
vem domu v Ljubljani, nikakor ni bi-
la nekaj slučajnega. Bila je izbruh
dolgo tlačenih narodnih sil in po-
sledica nekaterih zelo surovih potez
jugoslovanske zvezne politike, ki so
hotele vplivati na slovenski narod
raznarodovalno.*

*Videti je, da se je v Sloveniji
zadnja leta ustvarila dokaj enotna
narodna fronta ob poskusu vsilje-
vanja skupnih programskih jeder, ki
bi do kraja spodkopala narodno
vzgojo, ko bi jih sprejelo. Odpor do
programskih jeder je prišel iz pisa-
teljskih vrst, medtem ko je sloven-
ska politika stala ob strani ali pa
skušala programska jedra opraviče-
vati in zagovarjati. Istočasno so pi-
satelji tudi jasno spregovorili o po-
raznih posledicah usmerjenega izo-
braževanja, ki je bilo sprejeto že
pred nekaj leti. Kot na dlani je bilo,
da teži usmerjeno izobraževanje k
vzgoji tehnokratskega polizobražen-
ca, ki mu je narodna in kulturna za-
vest deveta briga.*

*Ozračje ljubljanske tribune je po-
kazalo, da slovenski narod izgublja
narodno zavest in samostojnost iz
treh vzrokov:*

1. Nobenega dvoma ni več, da
pospešuje jugoslovanska zvezna
politika z vsemi sredstvi
raznarodovanje Slovencev.

2. Večina pisateljev in izobražen-
cev je dokončno spoznala, da je ko-

**Ob različnih in nasprotujočih si sodbah
o preteklosti pričakujemo in upravičeno
zahtevamo nepristransko in čim bolj po-
polno osvetlitev usodnih dogodkov.**

**Le z medsebojnim odpuščanjem in spra-
vo se nam odpira pot v boljšo prihodnost.**

Slovenski škofje ob 40-letnici konca vojne

munistični nauk zadal po letu 1945 slovenskemu narodu globoke rane, saj mu gre ves čas predvsem za oblast in za cilje mednarodnega komunizma, koristi naroda so mu pa malo mar.

3. Tretji vzrok je splošne svetovne narave. Razvoj v mednarodni politiki, predvsem tekmovanje med veslesilama, izpodkopava samostojnost manjšin narodov in si jih na vse načine podreja. Slovenci smo v takšnem svetu še posebej izpostavljeni in ogroženi.

Če premislimo vse tri vzroke slovenske narodne ogroženosti, ki je prišla na ljubljanski tribuni dovolj jasno do izraza, vidimo, da smo Slovenci na dokončnem zgodovinskem razpotju: ali nam bo uspelo zbrati vse zdrave moči naroda in tako premagati stisko raznarodovalnega postopka, ali pa se bomo počasi utopili v jugoslovanstvu nedoločene (ali pa določene, srbske) barve in v komunističnem internacionalizmu, ki mu bo gospodoval sovjetski imperalizem.

ALI SE PISATELJI RES PREVEČ ZANIMAJO ZA POLITIKO?

Vsa besedila, ki so jih pisatelji in kulturniki prebrali na ljubljanski tribuni, so izšla v začetku aprila v Ljubljani v knjigi z naslovom Slovenski narod in slovenska kultura. Tako imamo pred seboj izvirna besedila in si jih lahko podrobneje ogledamo.

Uvodno besedo je imel pisatelj Tone Partljič. Povedal je, da je „do zborovanja prišlo po enoletni želji Društva slovenskih pisateljev“. Odkrito je tudi povedal, „da se pisatelji čutijo ogrožene znotraj države...“ Veliko pozornosti je posvečel očitkom, da se slovenski pisatelji zadnja leta preveč posvečajo politiki. Na te očitke je odgovoril: „Če oblast, Socialistična zveza oziroma še OF in Partija niso pravočasno, še OF in Partija niso pravočasno, jasno in nedvoumno spregovorili o Golem otoku, dachauskih procesih, roški likvidaciji domobrancev, bi morali po moji skromni pameti pisateljem izreči spoštovanje in priznanje, da so te teme odprli, načeli legalizirali, seveda na literaren način.“

V tisku so se tudi vrstili očitki, da s tem pisatelji vznemirjajo slovensko javnost. Partljič je odgovoril: „... javnost je vznemirjena zaradi gospodarskega položaja, ki ga v glavnem ni zakrivila inteligenca... , javnost je vznemirjena zaradi visokih cen in težkega preživljanja... Vznemirjajo nas nadalje procesi zoper intelektualce... Iskati sovražnike ljudstva med pisatelji, oprostite, ta burka je stara že tisoč let... in vedno je bila le burka.“

KAKŠNO JE STANJE SLOVENSKEGA NARODA IN NJEGOVE KULTURE?

Eno uvodnih razmišljanj na tribuni je imel sociolog DIMITRIJ RUPEL. Bilo je pregledno in izčrpno.

Takoj na začetku je odprl vprašanje o položaju slovenskega naroda, ki ni imel in še nima svoje lastne države, kot jo ima večina narodov, ki živijo v narodnih državah. Zato je bilo vprašanje slovenskega naroda in njegovega obstoja vedno najtesneje povezano z njegovo kulturo, ki mu je bila edina zgodovinsko politična opora.

Kultura je pomenila v preteklosti Slovincem zamek naroda-države. Tako je prišlo do prepričanja, da je za našo narodno usodo odgovorno izobraženstvo. Takšno pojmovanje naroda in kulture sega še v povojni čas, saj še vedno nismo narod s svojo državo, še vedno je kultura edina opora naroda.

Nato je Rupel analiziral anketo o slovenskem javnem mnenju iz leta 1984. Analiza te ankete vodi do dokaj črnogledih sklepov. „Naša anketa nam kaže, da osnovne (biološke) predpostavke niso izpolnjene, oziroma postajajo problematične... To ne pomeni nič drugega kot to, da so postale vprašljive same predpostavke golega obstoja Slovincem kot svobodnih, v miru živečih, poštenih, delavnih ljudi in njihovih družin.“

Tako je prišel na podlagi analize te ankete Rupel do sklepa, da je boj za obstanek, za preživetje, pri Slovincih kulturo že čisto izpodrinil. To pa po njegovem pomeni, da se Slovenci že spreminjamo iz kul-

Vzemite si 5 minut za premislek narodne modrosti!

KDOR NI GRADA VIDEL, SE SVINJAKU ČUDI.

turne dežele v nekulturno podeželje. Vzroki za takšen razvoj pa so v družbi sami, torej pri tistih, ki družbi vladajo. Rupel je odkril vzroke za krizo v celotni jugoslovanstvu ureditvi, ki je vsa povojna leta gradila na „proletariatu“, kulturo pa izpodrivala. Le tako je mogoče, da se Stipe Šušvar, hrvaški partijski ideolog, brez sramu izrazi: „... da imamo pri nas (v Jugoslaviji) štiri milijone pridnih delavcev (ki podpirajo režim) in en milijon nekoristnih, protirevolucionarnih, intelektualcev.“

Zatem je Rupel nanašal podatke o krčenju denarja za kulturo in znanost. Na koncu se je vprašal, ali slovenski narod lahko živi in preživi tudi brez kulture in znanosti. Seveda ne more preživeti, razen če hoče pasti nazaj v skrajno nerazvitost in nekulturnost. „Menim, da vizija delovnega taborišča ni združljiva s programom slovenskega naroda in da je takšna vizija grožnja tako slovenski kulturi kot slovenskemu narodu.“

Te Ruplove besede najrazločnejše označujejo sedanji slovenski trenutek. Slovenci smo že na meji „kulture delovnega taborišča“, smo na tem, da bomo delali le še za goli obstoj in vzdrževanje režima, ki nas je pripeljal tako daleč.

O občutku narodne ogroženosti je spregovoril tudi pisatelj CIRIL ZLOBEC. Poudaril je nesmisel poskusa skupnih programskih jeder, Omenil je tudi nasprotja med narodi in republikami v Jugoslaviji; te se

zadnji čas nevarno poglobljajo. Prav tako je spregovoril o nasprotju med kulturo in politiko, ki so zadnji čas vse večja. Poudaril je, da stojimo pred odgovorno nalogo, zagotoviti slovenskemu narodu njegov lastni obraz v prihodnosti.

NAROD IN KOMUNISTIČNI SVETOVNI NAZOR

Boris Pahor, slovenski pisatelj iz Trsta, prepričan socialist, je slovenskemu občinstvu znan že iz leta 1976, ko je prišlo zaradi knjige EDVARD KOCBEK — pričevalec naše-ga časa, ki jo je Pahor izdal v Trstu, v matični Sloveniji do burne pravde „Kocbek“. Znan pa je tudi kot mednarodni strokovnjak za narodne manjšine in zatirane narode.

Pahor je poudaril usodnost naše narodne razkosanosti po letu 1918 in opozoril na dodatno usodnost po letu 1945, ko je začela slovenska komunistična oblast na narod gledati le z očmi komunističnega svetovnega nazora in njegovih koristi. Po tem mišljenju so bili vsi, ki so mislili in čutili drugače, sovražniki ljudstva. Tudi slepo poudarjanje „bratstva in edinstva“ je bilo le voda na mlin tistih sil, ki so imeli vse od začetka v načrtu, slovenski narod utopiti v jugoslovansko nacijo.

Pahor je ugotovil, da v Sloveniji še ni slišati zahteve po vzgoji, ki bi upoštevala zvestobo narodni biti“. Nadalje je Pahor slovenski partiji očital sejanje nestrpnosti med zamejskimi Slovenci v Italiji in Avstriji, saj ji je vedno šlo očitno le za utrjevanje mednarodnih komunističnih koristi med zamejskimi Slovenci, ne pa za njihov narodni blagor. Tako je rekel, da je „leta 1954 po priključitvi Trsta Italiji iz Slovenije prišlo navodilo (poslala sta ga Kraigher in Marinko), naj se slovenski ljudje odrečejo samostojnemu političnemu nastopanju in naj se vključimo v italijanske državne — seveda levičarske — stranke.“

Zatem je podrobneje opisal poskuse slovenske komunistične partije, da bi Slovencem v Trstu in na Koroškem onemogočila enoten narodno-politični nastop, ki ne bi bil več pod njenim nadzorom. „Za tako stanje nosi seveda odgovornost matica, kakor je po vojni na sploh prevzela nase vso odgovornost za usodo slovenstva.“ Pahorjevo prepričanje je: „... ideologija (komunistična) mora odstopiti prvo mesto skrbi za usodo slovenstva.“

SPOMENKA HRIBAR je v svojem prispevku najprej pojasnila, da se na tej tribuni govorniki ozirajo v

preteklost, „da bi se izognili čerem v preteklosti, čerem, ob katerih se je razbijala in se je razbila enotna reka narodovega življenja“. Za sedanjost pa je ugotovila: „Kar nas danes razdvaja in razbija kot eno telo, je ideološki ekskluzivizem (= svetovnonazorska nestrpnost), ki je utemeljen na identifikaciji (= enačenju) narod-razred oziroma razred-narod. To končno pomeni: narod-Partija oziroma Partija-narod.“

Hribarjeva je hotela povedati, da se je komunistična partija s svojim nestrpnim svetovnim nazorstvom polastila celega naroda in si ga samovoljno postavila v svojo službo. Po njenem mišljenju je to zelo škodljivo, saj je narod tista osnovna človeška skupnost, ki trenutno politiko in njene koristi daleč presega. Zato je menila, da je takšno gledanje na narod „prej sredstvo za razkrajanje kakor pa vsezdružujoča zavest skupne narodove usode“.

SLOVENSKI NAROD IN GOSPODARSTVO

Pisatelj BOJAN ŠTIH je zadnja leta objavil veliko premišljanj o socializmu, narodu in kulturi. Prepričan je, da je socializem možen le, če se opira na kulturo in priznava svobodo mišljenja. Veliko pozornosti je zadnji čas v svojih knjigah posvetil premišljanju o demokratičnem socializmu v nasprotju z boljševiškim komunizmom, katerega dedič je po njegovem povojna slovenska politika.

Na ljubljanski tribuni je spregovoril o času, v katerem živimo, in ga imenoval „čas globalne moralne krize socializma, kakršen se nam predstavlja v leninistično-staliništni politični redakciji.“ Takoj zatem pa je prešel na svoj drugi priljubljeni predmet, na narodno gospodarstvo, ki nas Slovence že od nekdaj tlači k tlom. Zadnji čas predvsem zato, ker v imenu gospodarstva popolnoma zapostavljamo kulturo in ne nazadnje tudi svoje človeško dostojanstvo. Pa tudi zato, ker s tem, kar imamo, ne znamo pametno ravnati. Štih je menil, da je hudo, ker je monopol gospodarstva kulturo, znanost, prosveto, zdravstvo, skratka vse, kar določa

narod kot človeško kulturno in duhovno skupnost, utesnil. „Danes sta naša kultura in znanost v hudo podrejenem položaju.“

Štih se je dotaknil gospodarskega vprašanja in ga prikazal s podatki. Tako je ugotovil, da temelji bogastvo Amerike in Japonske v 75% prispevka male industrije, medtem ko znaša ta odstotek pri Slovencih komaj 3%. Narodno bogastvo Amerike in Japonske pa ne temelji le na mali industriji, marveč tudi na sodobni znanosti in tehnologiji, ki omogočata mali industriji naglo prilaganje.

Za slovensko gospodarstvo je Štih ugotovil, da je „nosilec povsem jasnih raznarodovalnih procesov v matični Sloveniji“, kar je po njegovem nevaren razkroj. Menil je, da imata pri pravilnem razvoju gospodarstva veliko vlogo kultura in znanost. V slovenski preteklosti sta bili kultura in narodno gospodarstvo močno povezani, kar bi nam moralo biti v pouk. Velika nevarnost za našo narodno prihodnost je enostranska tehnična vzgoja zadnjega časa, ki bi lahko na dolgo roko pomnila kulturni samomor.

Štihova zadnja in najbolj srčna misel je bila posvečena „slovenskemu kulturnemu parlamentu“, ki naj bi združeval vse Slovence v skupnih prizadevanjih za narodovo prihodnost, ne glede na državne meje. „V tem parlamentu bi razpravljali o vseh vprašanjih našega naroda v razmerah moderne tehnološke revolucije in prihodnjega sveta, ki je pred našimi durmi. Mi moramo najti pot do tega parlamenta,“ je sklenil Štih svoje misli.

(Drugi del prihodnjič)

T. H.

**Julija in avgusta
NAŠA LUČ ne izide.
Avgusta jo boste
spet dobili.**

med vrsticami

(nadaljevanje s 13. strani)

Sporočilo je še posebej kritično do jugoslovanskega šolstva, čigar „učilnice so se spremenile v duhovno puščavo“. Zavaljo tega je nujno potrebna reforma celotnega, še posebej pa srednjega usmerjenega izobraževanja. Naj bi se dala veljava študiju „zgodovine, filozofije, glasbe, slikarstva, literature, umetnosti, ki so pod vplivom pragmatizma (velja le to, kar koristi) postali drugorazredni predmeti. Današnja šola v Jugoslaviji, namesto da bi učila misliti in doživljati, oblikuje rodove nezmožnežev. Pomanjkanje pluralizma (= različnega mišljenja) in fantazije je najhujša nesreča, ki lahko kako družbo zadene: taka družba je brez sedanosti in brez bodočnosti, preteklost pa ji obrača hrbet“.

Tudi pouku materinega jezika in književnosti je treba vrniti tisto mesto, ki mu pripada pri vseh civiliziranih narodih.

Vsekakor prisotni na tem kongresu niso imeli strahu. Govorili so kot svobodni ljudje, kar priča, da se misli ne dá ukleniti. Lahko se jo sicer preganja, kot se je v sedanji Jugoslaviji že tolikokrat zgodilo, a utišati se je ne dá. Je pač izraz duha, nad katerim marksistični materializem ne bo nikdar prevladal.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 2. maja 85/1.

DRUŽINA: PUSTOVANJE

... sprevod sem na pustni torek srečal v krajevnem središču ene izmed po vojni zgrajenih novih šol v Slovenskih goricah, kjer so na čelu sprevoda ob krsti in v škofa našemljenega mladince molili tudi rožni venec. Molivec iz vrst šoloobveznih otrok izhaja iz krščanske družine in tudi spremljajoči šoloobvezni otroci so molivci.

Žalostna je ta zadeva predvsem zato, ker so bili organizatorji te od pusta poslovilne povorke prosvetni delavci z ravnateljem vred, ki so

spremljali sprevod našemljene šolske mladine.

Gotovo bi tovrstne žalitve verskih čustev z norčevanjem in z molitvijo rožnega venca zaslužile odgovornost navzočih prosvetnih delavcev kot organizatorjev takšnih pohodov, katerih primer gotovo tudi tokrat ni bil osamljen na področju Slovenije.

R. J.

DRUŽINA, Ljubljana, 1. mar. 85/7.

KATOLIŠKI GLAS: DEJSTVA OSTAJAJO DEJSTVA

Mitja Ribičič je pred časom izjavil, da se jugoslovanske oblasti glede preteklosti nimajo kaj sramovati.

Res ne? Zakaj pa še danes skrbno pazijo, da se ne bi obiskovalo krajev, kjer so bili njihovi idejni nasprotniki množično pobiti?

Kaj bi bilo z materami in otroki, če bi (kot v Argentini za časa vojaškega režima) v tihi procesiji enkrat na teden, mesec za mesecem hodili pred vladno palačo v Ljubljani z napisi „Povejte nam, kje so zakopani člani naših družin, ki ste jih brez sodbe pobili leta 1945!“

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 31. jan. 85/2.

oglasi

• **Dragi rojaki!** Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• **PREVAJANJE V MÜNCHNU** — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89 / 32 68 13.

• **RAČUNALNIKI:** Commodore 64 DM 598,—; Sinclair 48K DM 420,—. Velika izbira RADIOAPARATOV in AUTORADIEV. Razni stroji in orodje. Zahtevajte prospekt. — Jode Billigmarkt, Marsstraße 15, D-8000 München 2.

• **PREVAJALSKA PISARNA** mag. Dolinar, Auergasse 2, 9020 Celovec, tel.: 0 42 22 / 33 3 64, prevaja v vse jezike, sodno overi prevode iz nemščine v slovenščino ter iz slovenščine v nemščino.

• V Zaplani nad Vrhniko ugodno PRODAM v alpskem stilu izdelano hišo s parcelo 1000 m². — Pojasnila po telefonu v Sloveniji: 061 / 72 25 57.

• Ugodno PRODAM nedokončano enostanovanjsko hišo na Škofljici pri Ljubljani. — Informacije po telefonu v Ljubljani: 061 / 31 34 14.

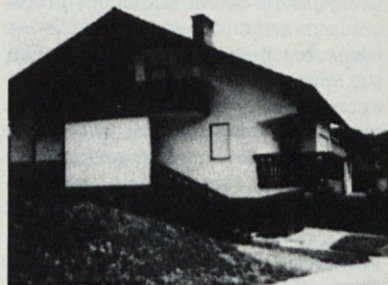
• **NAPRODAJ** je lepa kmetija, ker je sedanja lastnica že priletna in nima potomcev. Kmetija je v občini Šentjur pri Celju in ima zidano hišo z vodo in elektriko, gospodarsko poslopje, 6 hektarov zemlje — sadovnjak, njive, travniki z gozdom, kjer rastejo smreke in bukke. Vsa zemlja z gozdom se drži skupaj okrog hiše, ki je stara 16 let. Vsa dela lahko delate s traktorjem in kosilnico. Cena je 30.000,— DM. Vse informacije lahko dobite pri lastnici: Cecilija Lah, Jerovska vas št. 2, 63241 Podplat, Slovenija, Jugoslavija.

• V neposredni bližini Ptuja je NAPRODAJ novejša stanovanjska hiša. Možnost obrti. — Informacije: tel. 062 / 77 37 70 ali 062 / 69 13 93.

• **SLOVENKA**, 35 let, neporočena, trgovka, nemška državljanica, želi spoznati moškega z nekaj kapitala za-

radi otvoritve trgovine v Münchnu. Možnost stalnega bivanja v Nemčiji. — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štev. 4).

• 5 km od Trebnega pri Novem mestu PRODAM stanovanjsko hišo s sadnim vrtom. — Informacije po tel. 0208 / 89 62 82, BRD, po 16. uri.

• **NA PRODAJ** v Šentjurju pri Celju (ca 15 km od atomskih toplic v Podčetrtku, ca 15 km od termalnih toplic v Rogaški Slatini) dvodružinska hiša, zelo lepa lega, centralna, telefon, garaža, 750 m², asfaltirana cesta. Informacije po telefonu v Zahodni Nemčiji: 089 / 46 90 88, do 18. ure tudi 089 / 43 0 56 19. (Glej fotografijo!)

preberite!

PREVEDE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece; Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

pošten smeh je vreden več kot dva joka

(slovenski pregovor)

„Prosim, ali imate vžigalico?“
„Žal, ne. Imam pa vžigalnik.“
„Hvala! Tako redkih zob pa spet nimam.“

o

„Sosega hočete tožiti, ker vam je rekel, da ste idiot in osel. Ali to drži?“

„Seveda drži.“

„Zakaj ga pa potem hočete tožiti?“

o

Mož na smrtni postelji: „Draga moja ženka, umiram. Ali smem?“

o

Dekle fantu: „Edino, kar ti zamerim, je to, da si zmeraj slabo obril.“

„Kaj ko bi poskusila priti ti kdaj k zmenku pravočasno?“

o

„Zakaj si ga pa vzela, če pije?“
„Saj nisem tega vedela, dokler ni prišel enkrat domov trezen!“

o

„Kaj pa pišeš?“
„Poslovilno pismo.“
„Kaj si neumen? Rajši se ga pošteno napij, potem pa trezno premisli!“

o

„Možiček, kako ti je všeč ta omaka? Skuhala sem jo po receptu s televizije.“

„Mogoče imaš pa slabo anteno . . .“

o

„Kako je vašemu možu všeč novo delovno mesto v pivovarni?“

„Zelo. Zdaj si prinese vsak dan precej dela tudi domov.“

o

Priča pred sodiščem: „Prisegam, da bom govoril resnico in samo resnico.“

„Torej, kaj veste o zadevi?“

„Nič.“

o

„Kaj je višek pozabljivosti?“

„Če se ne moreš spomniti, kaj si hotel za vedno pozabiti.“

o

„Bos hoditi je bolj zdravo kot obut.“

„Točno. Kadar se zbudim zjutraj obut, me vselej grozno glava boli.“

o

Zdravnik: „Kaj vas torej muči?“

„Žena.“

o

Desetar razlaga zakon težnosti: „Če vržete kamen v zrak, pade na-

zaj na zemljo. Po zakonu težnosti.“

„Kaj pa če pade v vodo?“

„To je pa vprašanje mornarnice in ne pehote.“

o

On njej: „Ko bi bil jaz ti, bi ne mogel živeti brez mene.“

o

„Za zlat prstan z diamantom ste plačali samo trideset dolarjev. Ali se vam ni zdelo to čudno?“

„Zakaj čudno? Možu, ki mi ga je prodal, sem verjel, da je prstan ukraden.“

o

„Končno sem le dobil telefon.“

„Res?“

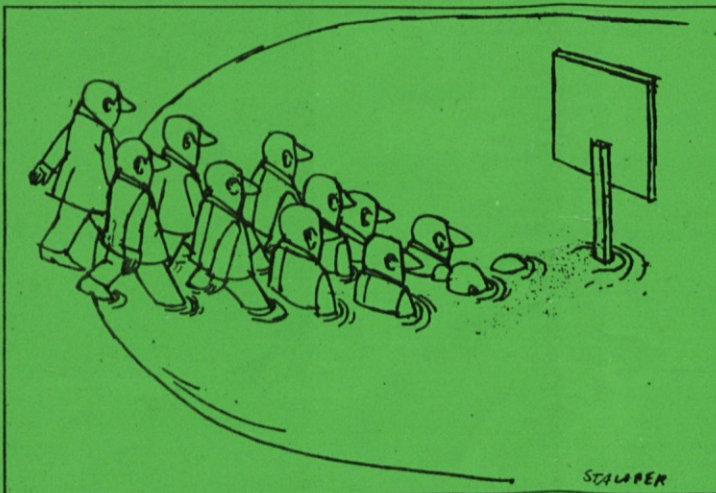
„Kaj nikdar ne berete telefonskega imenika?“

KAJ LJUDJE DOMÁ GOVORIJO?

Za to, kar imamo, se moramo zahvaliti naši samoupravni socialistični skupnosti pod vodstvom naše partije.

Radi bi vedeli samo, komu se moramo zahvaliti za tisto, česar nimamo.

OGLEDALO

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 3 56).

P. Anfrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Stanislav Gerjolj CM, Rennweg 40, 6020 Innsbruck.

Štefan Ferencak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1 - 361 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1 - 253 64 43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. (21) 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. (8) 291 85 06).

Dr. Franc Felc, 14 Rue du 5 Decembre, 578000 Merlebach. (Tel. (8) 781 47 82).

Jože Kamin, Presbytère catholique, Rue de l'Eglise, 57600 Forbach.

(Tel. (8) 704 77 43).

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 - 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29.

(Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1000, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1.

(Tel. 07304 - 41 4 53).

Dr. Branko Rozman, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09-32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

Stanislav Cikanek, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 13 63 96).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).